VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
21.3.2025 (22.2 Ất Tỵ)
Số 35 (4169)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Vun đắp cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" không ngừng phát triển tươi đẹp

[2+3]

Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đại sứ Trung Quốc Hà Vĩ và các đại biểu trồng cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" trong khuôn viên Cung Hữu nghị Việt - Trung Ảnh: QUANG PHÚC

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

"Bạo lực bằng hình"

● MINH TUỆ

Truyền thông trong thời đại ngày nay thật tiện ích và nhanh chóng, tích tắc thôi là sự việc xảy ra bất kỳ nơi đâu mọi người đều có thể thấy. Chỉ cách nay độ hai ba mươi năm trở về trước, sự tiện ích và nhanh chóng như vậy ngay cả trong mơ cũng không thấy. Thế nhưng sự tiện ích và nhanh chóng đôi khi sử dụng không đúng cách lại có thể ngầm chứa những nguy cơ mà trước kia không có.

Trên báo chí hay mạng xã hội đăng tải chuyện chém giết, bạo lực, thú thật nhiều khi người viết không dám đọc.

(Xem tiếp trang 2)

Gìn giữ sự nguyên bản của Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam [8]

Tạo đột phá trong công tác thông tin cơ sở, thông tin đối ngoại [7]

Việt Nam đứng thứ 2 Đông Nam Á về chỉ số hạnh phúc [2]

Xung quanh phát hiện hai thuyền cổ "kỳ lạ" ở Bắc Ninh [5]

Tổ chức triển lãm mỹ thuật kỷ niệm 50 năm ngày đất nước thống nhất

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 674/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức triển lãm mỹ thuật kỷ niệm 50 năm ngày đất nước thống nhất (30.4.1975 - 30.4.2025). Theo đó, Bộ VHTTDL giao Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm chủ trì phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức Triển lãm.

Triển lãm là một trong các hoạt động văn hóa nghệ thuật trong năm 2025 chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước nhằm góp phần tôn vinh và giới thiệu các tác phẩm mỹ thuật tiêu biểu của các thế hệ nghệ sĩ, họa sĩ, nhà điêu khắc… có nhiều cống hiến, dấu ấn, đóng góp cho sự phát triển mỹ thuật Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc và công cuộc xây dựng bảo vệ Tổ quốc; đáp ứng nhu cầu đời sống tinh thần, hưởng thụ văn hóa nghệ thuật ngày càng cao của nhân dân.

Theo đề án, Ban tổ chức tuyển chọn khoảng 50 tác phẩm mỹ thuật xuất sắc từ mọi miền Tổ quốc để trưng bày, giới thiệu tới công chúng. Các tác phẩm được lựa chọn trưng bày tại triển lãm phải là những tác phẩm mỹ thuật xuất sắc, tiêu biểu, phù hợp với phong tục, tập quán, bản sắc văn hóa Việt Nam. Bằng các thủ pháp và ngôn ngữ mỹ thuật trong các bức tranh, tượng trưng bày tại triển lãm, công chúng yêu mến nghệ thuật được tưởng nhớ thành quả chiến thắng vĩ đại của quân và dân ta trong cuộc kháng chiến chống đế quốc xâm lược, ôn lại trang sử hào hùng và chói lọi trên con đường dựng nước và giữ nước của dân tộc. Đồng thời nhận thức sâu sắc hơn giá trị, những bài học kinh nghiệm từ trong thực tiễn đấu tranh của dân tộc để tiếp thêm sức mạnh, ý chí quyết tâm trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, biến những thành tựu vẻ vang thành động lực để hoàn thành sứ mệnh lịch sử trong kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình, phát triển phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, thịnh vượng của dân tộc Việt Nam.

Triển lãm mỹ thuật kỷ niệm 50 năm ngày đất nước thống nhất dự kiến sẽ diễn ra vào quý II năm 2025 tại Nhà Triển lãm số 29 Hàng Bài, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội. **T.SƯƠNG**

Doanh nghiệp Hoa Kỳ sẵn sàng đồng hành cùng Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới

Ngày 20.3, tại trụ sở Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong đã có buổi tiếp và làm việc với Đoàn doanh nghiệp cấp cao Hội đồng Kinh doanh Hoa Kỳ - ASEAN (US-ASEAN), do nguyên Đại sứ Hoa Kỳ tại Việt Nam Ted Osius, Chủ tịch kiêm Tổng Giám đốc US-ASEAN làm trưởng đoàn. Đây là hoạt động có ý nghĩa quan trọng trong bối cảnh năm 2025 đánh dấu 30 năm bình thường hóa quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ (1995-2025), một chặng đường với nhiều bước tiến mạnh mẽ trong ngoại giao, thương mại, đầu tư, văn hóa, giáo dục, an ninh và quốc phòng.

Tại buổi làm việc, Thứ trưởng Hồ An Phong đánh giá cao sự hợp tác hiệu quả giữa hai nước trong nhiều lĩnh vực suốt ba thập kỷ qua. Đồng thời nhấn mạnh vai trò quan trọng của doanh nghiệp Hoa Kỳ trong việc hỗ trợ Việt Nam phát triển kinh tế, đặc biệt là ngành Du lịch, ngành Điện ảnh và công nghiệp văn hóa nói chung.

Ông Ted Osiu, Trưởng đoàn US-ASEAN cho biết: "Các doanh nghiệp Hoa Kỳ nhận thấy tiềm năng rất lớn của Việt Nam trong lĩnh vực du lịch và công nghiệp văn hóa, sáng tạo số". "Nhiều doanh nghiệp mong muốn tìm hiểu thêm về chính sách phát triển du lịch bền vững, xu hướng chuyển đổi số trong ngành du lịch, cũng như cách thức thúc đẩy thương mại điện tử và thanh toán số tại Việt Nam", ông Ted Osius nhấn mạnh.

Ông cũng khẳng định các doanh nghiệp Hoa Kỳ cam kết đồng hành cùng Việt Nam bước vào kỷ nguyên tăng trưởng mới, hỗ trợ Việt Nam đạt mục tiêu phát triển kinh tế hai con số. Đặc biệt, US-ASEAN bày tỏ mong muốn hỗ trợ Việt Nam triển khai các mục tiêu quan trọng mà Đảng và Chính phủ đề ra, bao gồm Nghị quyết 57 của Bộ Chính trị về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

ĐINH AN

Việt Nam đứng thứ 2 Đông Nam Á về chỉ số hạnh phúc

Trong Báo cáo Hạnh phúc Thế giới 2025, Việt Nam xếp thứ 46 trong số 143 quốc gia và vùng lãnh thổ được xếp hạng, xét ở khu vực Đông Nam Á, Việt Nam đứng vị trí thứ 2 sau Singapore. Theo Báo cáo Hạnh phúc Thế giới 2025 do Trung tâm Nghiên cứu Hạnh phúc của Đại học Oxford (Anh) công bố ngày 20.3, Phần Lan tiếp tục được vinh danh là quốc gia hạnh phúc nhất thế giới trong năm thứ 8 liên tiếp. Việt Nam nằm trong số các nước có xếp hạng chỉ số hạnh phúc liên tục tăng nhanh trong 3 năm trở lại đây.

Trong báo cáo năm nay, Việt Nam xếp thứ 46 trong số 143 quốc gia và vùng lãnh thổ được xếp hạng, tăng 8 bậc so với năm 2023. Xếp hạng năm nay cho thấy chỉ số hạnh phúc của Việt Nam đã có những bước tiến mạnh mẽ trong 3 năm trở lại đây, từ thứ hạng 77 năm 2021, vươn lên vị trí 65 trong năm 2022 và 54 trong năm 2023. Xét ở khu vực Đông Nam Á, Việt Nam đứng vị trí thứ 2 sau Singapore. Trong khi đó, Mỹ lùi xuống vị trí thứ 24, thứ hạng thấp nhất từ trước đến nay đối với quốc gia này trong bảng xếp hạng hạnh phúc. Báo cáo cho biết số người ăn tối một mình ở Mỹ đã tăng 53% trong 2 thập kỷ qua... **P.V**

"Bạo lực bằng hình"

(Tiếp theo trang 1)

Nhiều người cũng như vậy, mới thấy cái tít đề thôi đã khiếp vía. Vậy mà mới đây lại thấy chuyện con đốt mẹ, chồng quật ngã vợ, không chỉ mô tả bằng lời mà còn bằng… hình ảnh minh họa việc thật, người thật. Thật quá sợ. Còn những hình ảnh đánh ghen lột quần áo, quay phim chụp hình rồi đưa lên mạng xã hội để "răn đe" tình địch thì nhiều. Người ta mượn mạng xã hội với những hình ảnh "sống động" để hạ nhục người khác, thỏa mãn sự căm ghét của mình. Lại cũng có người "ăn óc khỉ" với con khỉ còn sống và "livestream" để nhiều người được thấy, sau bị cơ quan chức năng mời đến làm việc. Những sự việc đau lòng như trên chắc hẳn trước kia cũng có, nhưng không có phương tiện ghi hình và mạng như ngày nay, nên ta không thể thấy. Nhưng chính mạng xã hội với phương tiện ghi hình dễ dàng như ngày nay đã "để lộ" những khoảng trống văn hóa "chết người", nếu người ta hành xử thiếu văn hóa.

Người viết giật mình nghĩ đến những điều cấm kỵ xưa nay. Không ai phủ nhận những chuyện như kể trên là không thật, nó có thể thật một trăm phần trăm, nhưng vấn đề là có nên đưa lên báo chí hay mạng xã hội không. Tâm lý của mọi người là muốn biết những chuyện gì đã xảy ra quanh mình hay rộng hơn là cả thế giới, đó là điều bình thường. Tuy nhiên điều bất thường là cái tính hiếu kỳ, muốn biết cả những chuyện lạ lùng, kể cả những chuyện "giật gân". Tại sao đưa những hình ảnh về chuyện dâm đãng, bạo lực lại bị cấm kỵ? Với dâm đãng, nó trái với thuần phong mỹ tục, có sức tàn phá lớn đối với văn hóa. Với bạo lực, nó trái với tinh thần nhân văn.

Người ta có thể biện minh rằng "tôi đưa các hình ảnh ấy lên chỉ để phê phán (không phải đồng tình)", nhưng kết quả có thể như ta nghĩ hay không, lại là chuyện khác. Hình ảnh xấu như dâm đãng hay bạo lực nếu người ta tiếp xúc nhiều ắt sẽ quen, quen ắt sẽ thấy nó… bình thường, thấy nó bình thường thì lúc nào đó người ta sẽ làm theo. Đó là quy luật của tâm lý. Cho nên trong các luật liên quan đều có điều khoản cấm sử dụng các hình ảnh bạo lực, trái với thuần phong mỹ tục. Không chỉ riêng ở nước ta, phần nhiều các nước văn minh trên thế giới cũng có những cấm kỵ tương tự. Người ta quy định như vậy không nhằm mục đích gì khác hơn là giúp cho xã hội cùng hướng lành lánh dữ, tạo cho quan hệ xã hội được hài hòa, tốt đẹp hơn. Nếu nói về truyền thống thì đó là những tập quán ấy có tự thuở nào, nếu nói về luật thì những quy định như vậy đã có từ rất lâu. Đó là những hành xử bắt buộc để tạo lập một xã hội văn minh.

Thế nên người viết mới ngạc nhiên khi thấy trên mạng xã hội có khá nhiều hình ảnh bạo lực mà lẽ ra không nên đăng. Người ta không biết, "vô tư" đăng, hay người ta biết quy định của luật mà bất chấp, để thu hút người xem? Những hiện tượng đưa hình ảnh bạo lực lên mạng xã hội có thể gọi là "bạo lực bằng hình"(illustrated violence), nó được "minh họa" bằng hình thật. Quả thực, khi mô tả chi ly bằng lời đã là sự không nên, lại thêm cả hình ảnh vào nữa thì thật là rùng rợn, đáng sợ. Thiển nghĩ, trước khi đăng lên báo hay trên mạng xã hội, người đăng cần phải tự hỏi rằng cái này có nên đăng hay không. ■

Phát biểu chỉ đạo tại Chương trình "Gặp gỡ lưu học sinh, sinh viên Việt Nam - Trung Quốc các thời kỳ" diễn ra tại Hà Nội vào sáng qua 20.3, Tổng Bí thư Tô Lâm mong muốn thế hệ trẻ sẽ kế thừa truyền thống hữu nghị, để mối quan hệ Việt Nam - Trung Quốc mãi mãi xanh tươi, đời đời bền vững.

Chương trình do Bộ Ngoại giao chủ trì, phối hợp với Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam và các cơ quan hữu quan tổ chức nhằm hướng đến kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao và Năm giao lưu nhân văn Việt Nam - Trung Quốc 2025. Tổng Bí thư Tô Lâm đã dự và phát biểu chỉ đạo. Cùng dự có lãnh đạo Đảng, Nhà nước; nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước; Mặt trận Tổ quốc; các Ban, Bộ, ngành Trung ương; đại diện một số tổ chức chính trị - xã hội; Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam, Hội Hữu nghị Việt - Trung; đại diện lãnh đạo và sinh viên một số trường Đại học lớn, có chuyên ngành tiếng Trung; các cựu học sinh, lưu học sinh Việt Nam tại Trung Quốc.

Về phía Trung Quốc có sự tham dự của Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Trung Quốc tại Việt Nam Hà Vĩ và phu nhân; cán bộ Đại sứ quán Trung Quốc tại Việt Nam; đoàn đại biểu nhân sĩ Trung Quốc; đại diện lưu học sinh Trung Quốc tại Việt Nam; doanh nghiệp Trung Quốc.

Cùng nhau vun đắp tình hữu nghị Việt - Trung

Tại Chương trình, Tổng Bí thư Tô Lâm bày tỏ sự xúc động khi nghe các lão thành, nhân sĩ hữu nghị Trung Quốc và các bạn sinh viên hai nước chia sẻ những kỷ niệm sâu sắc, tình cảm tốt đẹp trong thời gian học tập, làm việc tại Trung Quốc, Việt Nam; đồng thời cũng thể hiện sự tin tưởng, kỳ vọng về tương lai tươi sáng đối với sự phát triển của quan hệ hai Đảng, hai nước và nhân dân hai nước.

Nhìn lại chặng đường lịch sử cách mạng gắn bó giữa hai nước, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định niềm tự hào và trân trọng trước công lao to lớn của các thế hệ lãnh đạo hai Đảng, hai nước, trực tiếp là Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chủ tịch Mao Trạch Đông đã đặt nền móng cho "mối tình thắm thiết Việt - Hoa, vừa là đồng chí, vừa là anh em" và được các thế hệ lãnh đạo hai bên dày công vun đắp. Tổng Bí thư nhấn mạnh, trong suốt chặng

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Vun đắp cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" không ngừng phát triển tươi đẹp

THU SÂM - THANH MAI; ảnh: XUÂN TRẦN

"Trong chương trình Giao lưu này, tôi và các lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Đại sứ Trung Quốc vừa cùng nhau trồng cây "Giao lưu nhân văn Việt – Trung" ngay tại Cung hữu nghị Việt - Trung. Chúng tôi tràn đầy niềm tin và giao trọng trách cho thế hệ trẻ hai nước chung tay chăm sóc, vun đắp cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" không ngừng phát triển tươi đẹp, vươn cao hơn, xứng đáng với kỳ vọng của bao thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước về "tình hữu nghị Việt - Trung, mãi mãi xanh tươi, đời đời bền vững."

(Tổng Bí thư TÔ LÂM)

Tổng Bí thư Tô Lâm và các đại biểu trồng cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung"

Tổng Bí thư Tô Lâm và các đại biểu thăm trưng bày ảnh về quan hệ Việt - Trung

đường cách mạng hào hùng, hai Đảng, hai nước và nhân dân hai nước luôn dành cho nhau sự giúp đỡ, ủng hộ to lớn, chí nghĩa, chí tình. Tổng Bí thư cũng bày tỏ tri ân với việc Trung Quốc đã tiếp nhận và tạo điều kiện tốt nhất cho cán bộ, lưu học sinh, sinh viên Việt Nam sang học tập, nghiên cứu, để từ đó nhiều thế hệ trí thức Việt Nam đã trưởng thành, có đóng góp quan trọng vào sự nghiệp cách mạng của Việt Nam và tình hữu nghị giữa hai đất nước.

Theo Tổng Bí thư, Đảng và Nhà nước Việt Nam khẳng định, trước sau như một, nhất quán coi trọng và ưu tiên hàng đầu, quyết tâm cùng Đảng và Nhà nước Trung Quốc phát triển quan hệ Đối tác hợp tác chiến lược toàn diện, xây dựng Cộng đồng chia sẻ tương lai Việt Nam - Trung Quốc có ý nghĩa chiến lược, vì hạnh phúc của nhân dân hai nước, vì sự nghiệp hòa bình và tiến bộ của nhân loại. Tổng Bí thư nhấn mạnh, thế hệ trẻ hai nước cần nâng cao nhận thức sâu sắc về bề dày lịch sử, ý nghĩa quan trọng và tầm cao chiến lược của quan hệ hai Đảng, hai nước; Thanh niên hai nước cần nỗ lực học tập, rèn luyện, không ngừng phấn đấu vươn lên làm chủ khoa học công nghệ để đóng góp thiết thực, sáng tạo vào công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển lực lượng sản xuất mới của mỗi nước, góp phần củng cố nền tảng vật chất của quan hệ hai nước...

"Trong chương trình Giao lưu này, tôi và các lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Đại sứ Trung Quốc vừa cùng nhau trồng cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" ngay tại Cung hữu nghị Việt - Trung. Chúng tôi tràn đầy niềm tin và giao trọng trách cho thế hệ trẻ hai nước chung tay chăm sóc, vun đắp cây "Giao lưu nhân văn Việt - Trung" không ngừng phát triển tươi đẹp, vươn cao hơn, xứng đáng với kỳ vọng của bao thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước về "tình hữu nghị Việt - Trung mãi mãi xanh tươi, đời đời bền vững", Tổng Bí thư chỉ đạo.

Để mối quan hệ tốt đẹp ngày càng bền chặt

Phát biểu tại chương trình, Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước CHND Trung Quốc tại Việt Nam Hà Vĩ nhấn mạnh, quan hệ Việt Nam - Trung Quốc đã phát triển sâu rộng trên tất cả các lĩnh vực, mối quan hệ tốt đẹp này ngày càng bền chặt, được dày công vun đắp qua bao thế hệ.

Theo Đại sứ Hà Vĩ, quan hệ Việt - Trung duy trì đà phát triển tốt đẹp và đạt nhiều kết quả quan trọng thông qua các hoạt động trao đổi, tiếp xúc, các chuyến thăm lẫn nhau mang tính lịch sử của lãnh đạo cao nhất hai Đảng, hai nước. Tiếp nối chuyến thăm chính thức Trung Quốc rất thành công của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (tháng 10.2022), Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã có chuyến thăm cấp nhà nước đến Việt Nam vào tháng 12.2023. Điểm nhấn quan trọng của chuyến thăm này là hai bên nhất trí việc tiếp tục làm sâu sắc và nâng tầm quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện, xây dựng Cộng đồng chia sẻ tương lai Việt Nam - Trung Quốc có ý nghĩa chiến lược.

Tiếp đó, trong chuyến thăm cấp nhà nước đến Trung Quốc của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm hồi tháng 8.2024, hai bên đã ra Tuyên bố chung về việc tăng cường hơn nữa quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện, thúc đẩy xây dựng Cộng đồng chia sẻ tương lai Việt Nam - Trung Quốc. Đại sứ Hà Vĩ bày tỏ tin tưởng và mong muốn thế hệ trẻ hai nước là lực lượng tiếp tục đóng vai trò nòng cốt trong việc đưa quan hệ Việt - Trung phát triển tốt đẹp, thực sự hiệu quả, bền vững lâu dài, để cây non hữu nghị Trung - Việt trở thành rừng hữu nghị Trung - Việt tươi tốt. Là một trong những lưu sinh viên Việt Nam, từng học tập, nghiên cứu tại Trung Quốc, với NGƯT.PGS.TS Nguyễn Văn Phúc, Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT Bắc Ninh cho biết: "Năm 2006, tôi sang Thượng Hải làm nghiên cứu sinh ngành huấn luyện thể thao tại Trường Đại học TDTT Thượng Hải rồi sau đó được bầu làm Bí thư Chi bộ lưu học sinh Việt Nam tại Thượng Hải. Trong thời gian học tập tại đó, chúng tôi đã được các thầy cô, ban giám hiệu nhà trường cũng như các bạn sinh viên Trung Quốc giúp đỡ nhiệt tình. Với các lưu học sinh Việt Nam sau những giờ học tập, nghiên cứu trên lớp, Hội lưu học sinh Việt Nam tại Thượng Hải còn tổ chức các lớp dạy tiếng Việt cho con em của nhiều Việt kiều tại Thượng Hải, tổ chức các hoạt động quảng bá cho văn hóa Việt Nam và giao lưu với sinh viên nước sở tại. Cho tới giờ chúng tôi vẫn nhớ như in những kỷ niệm, những tình cảm nồng ấm mà thầy cô, các giảng viên và sinh viên của nhà trường đã dành cho các lưu học sinh Việt Nam. Các thầy cô thường nói với chúng tôi rằng, các sinh viên Việt Nam được quý mến vì sự thông minh và cần mẫn"… Tại Chương trình các đại biểu đã gặp gỡ giao lưu, cùng ôn lại những kỷ niệm sâu sắc với các khách mời. Chia sẻ tại buổi giao lưu, ông Nguyễn Thiện Nhân tin rằng, với nền tảng hợp tác vững chắc hiện tại, trong 100 năm tới, quan hệ Việt Nam - Trung Quốc sẽ ngày càng phát triển mạnh mẽ. Đây cũng là mong muốn chung của tất cả mọi người và là động lực để thế hệ trẻ tiếp tục vun đắp tình hữu nghị.

Đến từ Trung Quốc và có hơn 8 năm sinh sống, học tập tại Việt Nam, bạn Hoàng Hiểu Long ấn tượng sâu sắc với đất nước tươi đẹp và con người Việt Nam nồng hậu, thân thiện. Hiểu Long bày tỏ: "Mình nhận được nhiều sự quan tâm, giúp đỡ từ thầy cô và bạn bè Việt Nam, không chỉ trong học tập mà cả trong cuộc sống thường ngày. Sau khi tốt nghiệp, mình sẽ trở về Quảng Tây, tiếp tục cống hiến cho ngành giáo dục quê hương. Mình mong muốn truyền tải những câu chuyện tốt đẹp về Việt Nam. Qua đó, đóng góp vào việc củng cố và phát triển tình hữu nghị giữa hai nước, đưa mối quan hệ Việt - Trung ngày càng gắn kết bền vững". ■

Kiến tạo an sinh cho người dân trên vùng dự án điện hạt nhân

Bài, ảnh: XUÂN HƯỚNG

Ngay khi chủ trương xây dựng dự án điện hạt nhân Ninh Thuận được thông qua, mảnh đất gió cát này đã lập tức hành động. Tỉnh Ninh Thuận hiểu rằng, bên cạnh tiềm năng năng lượng khổng lồ, dự án mang trong mình trách nhiệm lớn lao về đảm bảo cuộc sống ổn định, tương lai bền vững cho người dân vùng ảnh hưởng.

Sự đồng thuận, ủng hộ của người dân chính là nền tảng vững chắc cho thành công của dự án mang tầm quốc gia này.

Quyết tâm hành động, lộ trình cụ thể

Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Thuận Trần Quốc Nam cho biết tỉnh đã thể hiện quyết tâm cao độ bằng việc vạch ra một lộ trình chi tiết, phân công nhiệm vụ cụ thể theo từng tháng, quý trong năm 2025. Với khối lượng công việc đồ sộ, Ninh Thuận xác định rõ ưu tiên hàng đầu là công tác tuyên truyền sâu rộng, lắng nghe và thấu hiểu mọi tâm tư, nguyện vọng của người dân. Từ đó, tỉnh sẽ chủ động đề xuất các giải pháp phát triển kinh tế, xã hội toàn diện, song hành cùng những chính sách an sinh thiết thực, hiệu quả, bảo đảm quyền lợi tối đa cho cộng đồng dân cư chịu tác động bởi dự án.

Song song với công tác dân vận, bộ máy chỉ đạo, điều hành dự án các cấp đang được Ninh Thuận khẩn trương kiện toàn, từ Ban Chỉ đạo, Tổ giúp việc đến Ban Quản lý dự án. Công tác giải phóng mặt bằng, tái định cư và cập nhật, điều chỉnh các quy hoạch liên quan cũng được triển khai gấp rút, đảm bảo sự đồng bộ và thống nhất trong từng bước đi của dự án. Những tháng đầu năm 2025 chúng tôi chứng kiến sự vào cuộc quyết liệt của Ninh Thuận, như tiến hành cắm mốc, xác định ranh giới thu hồi đất đã hoàn tất, công tác đo đạc được thực hiện tỉ mỉ, và thông báo thu hồi đất vùng dự án đã được ban hành, thể hiện sự minh bạch và quyết đoán của chính quyền địa phương.

Chủ tịch UBND tỉnh Trần Quốc Nam đã trực tiếp giao nhiệm vụ cho hai huyện trọng điểm Thuận Nam và Ninh Hải, yêu cầu khẩn trương rà soát, thống kê chính xác và toàn diện mọi thông tin liên quan đến đất đai, nhà ở, công trình, sinh kế, cây trồng, vật nuôi của người dân trong khu vực xây dựng hai nhà máy điện hạt nhân. Sự cẩn trọng trong thu thập dữ liệu ban đầu này là tiền đề then chốt để xây dựng các phương án bồi thường, hỗ trợ tái định cư công bằng, hợp lý, đặt quyền lợi của người dân lên hàng đầu. Ngày 19.3 vừa qua, Giám đốc Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng và phát triển quỹ đất tỉnh Ninh Thuận Phạm Minh Tân, công bố việc đơn vị đã phối hợp chặt chẽ với tư vấn để rà soát, điều chỉnh quy hoạch các khu tái định cư cho nhà máy điện hạt nhân 1 và 2 theo chỉ đạo của UBND tỉnh.

Quy mô các khu tái định cư đã được điều chỉnh tăng đáng kể so với phê duyệt ban đầu, minh chứng cho sự lắng nghe và thấu hiểu nhu cầu thực tế của người dân. Khu tái định cư nhà máy điện hạt nhân Ninh Thuận 1 tại xã Phước Dinh, huyện Thuận Nam, được mở rộng lên 64,84 ha (tăng 21,17 ha), quy hoạch thành 605 lô đất ở với diện tích 300m²/lô. Khu tái định cư nhà máy điện hạt nhân Ninh Thuận 2 tại xã Vĩnh Hải, huyện Ninh Hải, có diện tích 54,39 ha (tăng 10,74 ha), được phân thành 629 lô đất ở với diện tích 200m²/lô. Việc tăng diện tích và quy hoạch các lô đất rộng rãi hơn không chỉ đảm bảo chỗ ở mà còn hướng đến xây dựng một môi trường sống chất lượng, ổn định và phát triển lâu dài cho người dân. Dự thảo phương án giải phóng mặt bằng, di dân tái định cư cho dự án điện hạt nhân Ninh Thuận đã cơ bản hoàn thành và đang được gửi Sở Nông nghiệp và Môi trường cùng hai huyện Thuận Nam và Ninh Hải để lấy ý kiến đóng góp, đảm bảo tính khách quan, toàn diện và phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương.

Khu vực xây dựng nhà máy điện hạt nhân Ninh Thuận 2 tại xã Vĩnh Hải, huyện Ninh Hải

Theo tính toán sơ bộ, tổng kinh phí cho công tác giải phóng mặt bằng, di dân tái định cư ước tính hơn 12.391 tỉ đồng. Tỉnh Ninh Thuận đã báo cáo và đề nghị Bộ Tài chính bố trí nguồn vốn kịp thời, thể hiện sự chủ động và trách nhiệm cao trong việc đảm bảo nguồn lực tài chính cho dự án. Lịch trình triển khai các công việc chuẩn bị được Ninh Thuận đặt ra một cách khẩn trương và đồng bộ. Dự kiến đến cuối tháng 12.2025, hàng loạt nhiệm vụ quan trọng sẽ được hoàn thành, bao gồm lập và điều chỉnh quy hoạch chi tiết (1/500) các khu tái định cư; thẩm định và phê duyệt đánh giá tác động môi trường; lập, thẩm định và phê duyệt báo cáo nghiên cứu khả thi tổng dự án di dân tái định cư; tổ chức lựa chọn nhà thầu thi công, tư vấn và triển khai xây dựng.

Bên cạnh đó, công tác khảo sát, kiểm tra các mỏ khoáng sản trên địa bàn tỉnh cũng được Ban Quản lý dự án phối hợp với các Sở, ngành liên quan triển khai tích cực, đảm bảo nguồn cung vật liệu xây dựng ổn định cho dự án. Đồng thời, tỉnh cũng tạo điều kiện thuận lợi để các đơn vị tư vấn của EVN và PVN khảo sát, khoanh định các khu vực vật liệu tiềm năng, đẩy nhanh quá trình phê duyệt hồ sơ đầu tư và cấp phép khai thác.

Đề xuất cơ chế đặc thù, kiến tạo tương lai

Nhận thức rõ nhu cầu đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội giai đoạn 2026 - 2030 ước tính khoảng 25.000 tỉ đồng, Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Thuận Trần Quốc Nam đã mạnh dạn đề xuất các cơ chế, chính sách đặc thù lên Trung ương.

Ninh Thuận kiến nghị ngân sách Trung ương bổ sung có mục tiêu hằng năm cho ngân sách tỉnh 70% nguồn tăng thu từ dự án điện hạt nhân (thuế GTGT, xuất nhập khẩu, tiêu thụ đặc biệt...). Đồng thời, đề xuất nâng mức dư nợ vay của ngân sách tỉnh lên 90%, dự kiến giai đoạn 2026-2030 được vay khoảng 9.000 tỉ đồng, đáp ứng nhu cầu đầu tư phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội trọng yếu. Để đẩy nhanh tiến độ công tác di dân, tái định cư trong năm 2025, Ninh Thuận đề xuất áp dụng chỉ định thầu tư vấn, thi công các gói thầu đền bù, tái định cư. Tỉnh cũng kiến nghị Chính phủ hỗ trợ 100% ngân sách Trung ương ưu tiên đầu tư hạ tầng khung kết nối trọng điểm giai đoạn 2026-2030, bao gồm 4 dự án giao thông huyết mạch.

Cùng với các chính sách bồi thường, tái định cư, Ninh Thuận đặc biệt quan tâm đến an sinh xã hội, kiến nghị Chính phủ thống nhất việc thụ hưởng chính sách đối với các xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển và hải đảo giai đoạn 2021-2030, đồng thời bổ sung nguồn ngân sách Trung ương hỗ trợ an sinh xã hội hằng năm. Ninh Thuận đang viết nên một chương mới đầy kỳ vọng. Với sự chuẩn bị chu đáo, quyết tâm cao độ và sự đồng thuận của người dân, dự án điện hạt nhân không chỉ là nguồn năng lượng mà còn là động lực mạnh mẽ để Ninh Thuận vươn mình, kiến tạo một tương lai an lành, thịnh vượng và bền vững. ■

Xử lý nghiêm hành vi ném đá làm vỡ kính tàu hỏa

Thời gian gần đây, một số tàu hỏa bị ném đá dẫn đến vỡ kính khi đang di chuyển. Hành vi này là vi phạm phát luật, ảnh hưởng đến an toàn của nhân viên, hành khách trên tàu và gây mất trật tự an toàn giao thông tuyến đường sắt. Chi nhánh khai thác đường sắt Nghĩa Bình, Cục Cảnh sát giao thông (Bộ Công an) và Công an xã Nghĩa Trung, tỉnh Quảng Ngãi vừa làm việc với nhóm học sinh ném đá làm vỡ kính chắn gió tàu hỏa số hiệu SE1. Các học sinh không hề biết đã vi phạm pháp luật.

Đại úy Phạm Thanh Ấn, Phó trưởng Công an xã Nghĩa Trung, huyện Tư Nghĩa cho biết, chiều 16.3, tàu SE1 đang di chuyển hướng Bắc - Nam. Khi qua địa phận xã Nghĩa Trung, huyện Tư Nghĩa thì bị 7 học sinh ném đá vào các toa tàu. Hành vi này đã làm kính chắn gió của khoang số 4 toa 5 và khoang số 4 toa 9 bị vỡ. Công an xã Nghĩa Trung đã triệu tập nhóm học sinh lấy lời khai. Được biết, từ đầu năm 2025 đến nay, tàu khách chạy qua địa bàn tỉnh Quảng Ngãi xảy ra hai vụ ném đá làm vỡ kính chắn gió và uy hiếp an toàn chạy tàu cũng như tính mạng của nhân viên và hành khách. Năm 2024 có 4 vụ ném đá khi tàu chạy qua Quảng Ngãi.

Theo Phó Giám đốc Chi nhánh đường sắt khai thác Nghĩa Bình Bùi Công Hòa, hành vi ném đá lên tàu có thể bị xử phạt hành chính hoặc hình sự tùy theo tính chất và mức độ thiệt hại. Để chấm dứt tình trạng này, chính quyền địa phương có tuyến đường sắt đi qua cần tăng cường công tác tuyên truyền các quy định liên quan đến bảo đảm an toàn đường sắt, nhằm nâng cao nhận thức cũng như ý thức chấp hành. Đồng thời, kiên quyết xử lý nghiêm đối tượng cố tình vi phạm.

NHƯ ĐỒNG

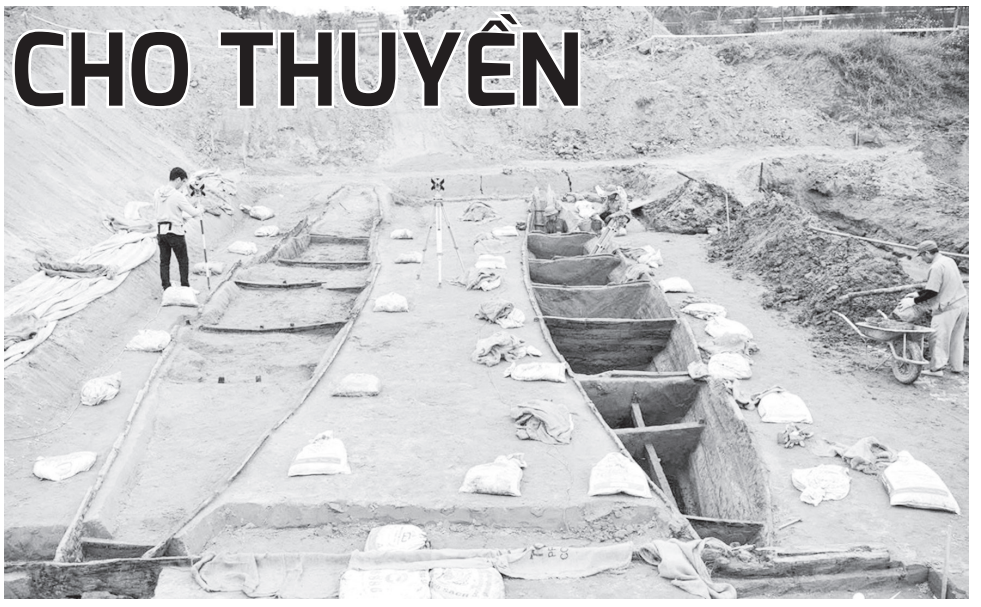
Xung quanh phát hiện hai thuyền cổ "kỳ lạ" ở Bắc Ninh

Bài, ảnh: NGỌC TRUNG - LÂM SƠN

LTS: Phát hiện ngẫu nhiên vào cuối năm ngoái và đã lộ diện một phần sau cuộc khai quật khẩn cấp, hai thuyền cổ ở Bắc Ninh đang chứa đựng nhiều điều "kỳ lạ", hấp dẫn với những thách thức đặt ra cho giới nghiên cứu lịch sử, khảo cổ. Hiện đã, đang có nhiều giả thiết với vô số câu chuyện bên lề…

CÔNG CUỘC TÌM "BẾN" CHO THUYỀN

Những ngày này, thị xã Thuận Thành đông đúc lạ thường. Hết đoàn khảo cổ, nghiên cứu này đến nhóm phóng viên khác kéo về khu phố Công Hà, phường Hà Mãn, nơi phát hiện hai thuyền cổ trong quá trình cải tạo đất, đào ao nuôi cá, để tìm hiểu.

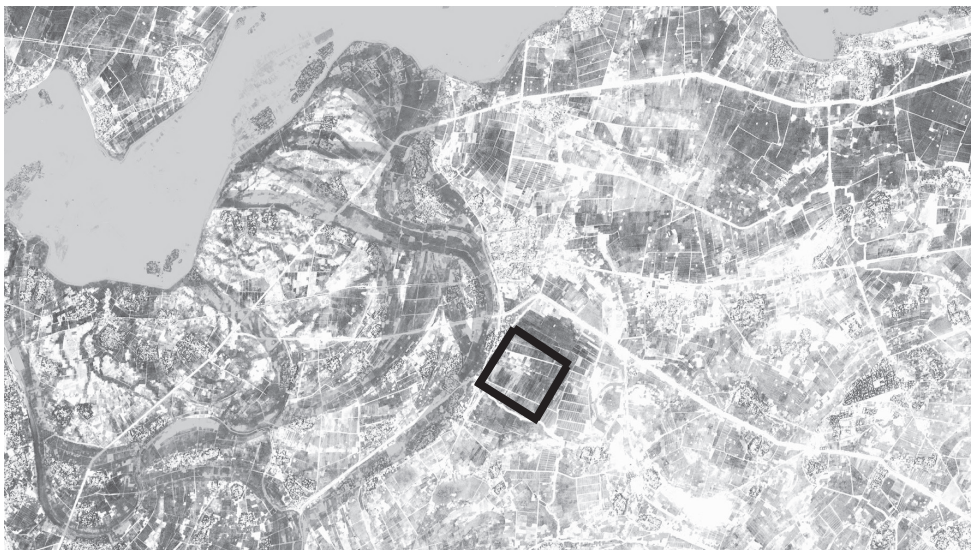

Khu vực phát hiện hai thuyền cổ ở Bắc Ninh

Vị trí phát hiện ngẫu nhiên hai con thuyền cổ chỉ cách chùa Dâu non chừng cây số, tọa trong một không gian lịch sử, văn hóa Luy Lâu xưa, cách nay vài ngàn năm. Bao xung quanh là ruộng rau muống xen lẫn ao chuôm khá bằng phẳng. Xa hơn chút nữa là cộng đồng làng xóm. Cuối năm ngoái, khi gầu xúc làm ao phát lộ dấu tích của con thuyền, chủ nhà đã chủ động dừng thi công, báo với chính quyền. Đầu tháng 3, Sở VHTTDL Bắc Ninh phối hợp với Viện Khảo cổ học tiến hành khai quật khẩn cấp trên diện tích 300m^2. Mới chỉ 300m^2 nhưng đã hứa hẹn mở thêm nhiều cánh cửa tìm hiểu về trầm tích lịch sử, văn hóa hàng ngàn năm của cha ông, vốn vẫn là ẩn số đối với giới khoa học khảo cổ, lịch sử…

Qua thám sát, khai quật bước đầu, hai thuyền cổ được phát hiện ở độ sâu 4m. Mặc dù gầu xúc "gọt" mất một đoạn chừng 30-40cm nhưng nhìn chung hai thuyền cổ vẫn còn khá nguyên vẹn. TS Vũ Thế Long, chuyên gia khảo cổ học cho biết, chưa bao giờ phát hiện được mẫu thuyền nào có kiểu dáng "kỳ lạ" như thế ở Việt Nam, và đây là một phát hiện khảo cổ học rất thú vị, giá trị. Tại hiện trường khai quật, hai thuyền nằm song song với nhau, đặt chỉnh tề theo chính hướng Đông - Tây, cách nhau khoảng 2m, được đấu nối chặt bằng một thanh gỗ lớn. Số liệu đo đạc cho thấy hai thuyền cùng có chiều dài 16,2m nhưng chiều rộng khác nhau. Thuyền thứ nhất rộng lòng 1,95m, thuyền thứ hai rộng 2,05m. Mỗi thuyền đều có 6 khoang, độ sâu rộng khác nhau, sâu nhất 1,5m.

Chiều 19.3, nhóm phóng viên *Văn Hóa* có mặt tại hiện trường khai quật khi các nhân công đang dùng xẻng, bai múc đất, cát, bùn trong lòng thuyền cổ thứ hai. Công việc của những nhân công ở đây khá dễ dàng vì bùn, đất, cát chứa trong lòng thuyền khá mềm. Khối đất, bùn, cát sau khi lấy ra từ lòng thuyền sẽ được sàng đãi kỹ nhằm tìm ra những di vật, hiện vật nằm lẫn khuất bên trong. Trao đổi với cán bộ khảo cổ đang giám sát tại hiện trường, chúng tôi được biết có một điều kỳ lạ là, ngay trong lòng thuyền số một (và không loại trừ thuyền số hai) không chứa đựng bất kỳ một hiện vật gốm, sứ, đồng… nào, để qua đó có thể đoán định bước đầu niên đại thuyền cổ, mà chỉ chứa những tạp chất cành cây gỗ và… một số hạt của loài cây nào đó. Sở dĩ nói "kỳ lạ" là bởi, những thập niên gần đây, những tàu, thuyền cổ được phát hiện trong lòng đất hay ngoài biển khơi ở nước ta đều chứa đựng di vật, hiện vật đi kèm. Từ hiện tượng này đã xuất hiện một số giả thuyết cho rằng, phải chăng đây là xưởng đóng tàu của người cổ xưa, vì thuyền vẫn còn nằm trong xưởng nên sẽ không có hiện vật đi kèm. Hoặc, hai thuyền cổ này đang nằm tại bến chờ xếp, bốc hàng.

Vị trí phát hiện hai thuyền cổ (đánh dấu) và dòng chảy cũ của sông Dâu? Ảnh chụp vệ tinh

Niên đại của hai thuyền cổ vẫn đang là ẩn số, hiện đang được lấy mẫu đưa đi xác định song giới chuyên gia đều có chung nhận định ban đầu đây là một phát hiện độc đáo, có cấu trúc, kiểu dáng rất lạ với kết cấu kiên cố chịu lực, chịu nước tốt. Theo nhà sử học Dương Trung Quốc, vị trí xuất lộ thuyền cổ nằm trên (bên) dòng sông Dâu, là một nhánh của sông Thiên Đức (sông Đuống) chảy sát bờ phía Tây của thành Luy Lâu, địa điểm gắn với khu vực giàu di sản văn hóa, lịch sử. Ảnh vệ tinh cũng thể hiện vị trí phát hiện hai thuyền cổ nằm ngay cạnh dòng chảy của một con sông. Người dân vùng Dâu - Luy Lâu kể lại rằng, sông Dâu cổ vốn là tuyến đường thủy sầm uất thông thương ra tận biển. Làng Công Hà (khu phố Công Hà nay) nằm trong lòng sông Dâu thuở trước. Nhiều câu hỏi lẫn giả thuyết thú vị đang được các chuyên gia đặt ra cần lời giải đáp. Người xưa nối thuyền để làm gì? Nếu là thuyền hai thân, vậy thanh giằng đấu nối đầu còn lại nằm ở đâu? Nếu là thuyền độc mộc, vậy hẳn nhiên niên đại hai con thuyền phải từ rất xa xưa? Đánh giá sơ bộ kiểu dáng thuyền ảnh hưởng vùng Đông Nam Á, phải chăng liên quan đến cư dân sinh sống ở Indonesia? Nếu là thuyền neo trên bến, vậy cộc neo nằm ở đâu? Nếu là thuyền trong xưởng, vậy quy mô xưởng như thế nào? Thuyền là thuyền chiến hay thương mại?

Các chuyên gia vẫn đang tiếp tục khai quật, nghiên cứu để xác định. Cho đến khi có câu trả lời đích xác dựa trên khoa học về niên đại, loại gỗ đóng thuyền, hai chiếc thuyền cổ tiền nhân để lại kia vẫn là "không bến" cả về không gian lẫn thời gian. Mấu nối duy nhất là con sông Dâu cổ, vốn chỉ còn phế tích và huyền tích. Sông Dâu vốn là một sông lớn, là nhánh của sông Hồng chảy qua Đình Bảng, xuống Phật Tích rồi về Dâu tạo thành hào phía Tây thành Luy Lâu, sau đó đổ xuống Hà Mãn, nơi phát hiện hai con thuyền cổ, Cửu Yên rẽ sang Cẩm Giàng, Gia Bình, Lương Tài đổ ra sông Thái Bình để ra Biển Đông. Đời nhà Trần, Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi đã cho xây cầu chín nhịp bắc qua sông. Thế nên, sông Dâu xưa hẳn phải rộng lắm.

Chỉ đến khi sông Đuống trở thành dòng chảy lớn theo kế hoạch trị thủy của hoàng giáp Nguyễn Tư Giản thời Nguyễn, một phụ lưu sông Hồng cắt ngang dòng chảy sông Dâu thì sông Dâu mới hết vai trò thông thương của mình. Đây có lẽ là nguyên nhân chính làm cho một dòng sông có vai trò lớn với đời sống xã hội trở thành cổ tích và những huyền sử văn hóa. Sông Dâu giữ vai trò trục không gian kiến trúc chính của khu đô thị Luy Lâu, là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa và tôn giáo đầu tiên của nền văn minh sông Hồng, hình thành hơn 2.000 năm trước, từ cuối thế kỷ thứ II và phát triển không ngừng đến thế kỷ IX-X. Không gian này là nơi tiếp xúc, hội tụ, dung hòa và kết tinh văn hóa người Việt cổ với văn hóa Phật - Ấn, Nam Á và Trung Á, Trung Hoa. Thế nên hệ thống di tích, chùa tháp quần tụ đậm đặc với trung tâm là chùa Dâu.

Trung tâm đô thị xưa kia là tòa thành Luy Lâu kiên cố và bề thế, trụ sở chính và căn cứ quân sự của bộ máy cai trị. Thành cổ Luy Lâu được xây dựng vào khoảng thế kỷ thứ II trước Công nguyên, gắn liền với giai đoạn dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Thành Luy Lâu đã chứng kiến nhiều biến cố oanh liệt. Nơi đây từng là chiến trường diễn ra nhiều trận đánh khốc liệt để chống giặc ngoại xâm, bảo vệ độc lập dân tộc. Luy Lâu nay đã "nền cũ lâu đài bóng tịch dương". Từng là một ngôi thành cổ từng nổi tiếng phồn hoa, đô hội của xứ Giao Chỉ xưa, tuy nhiên, cho tới nay chỉ còn lại một cây cầu đá ngót 2.000 năm tuổi dẫn vào ngôi đền thờ Sĩ Nhiếp, người đầu tiên đưa Nho giáo vào Việt Nam. Sông Dâu tấp nập, nhộn nhịp như câu ca dao *Lênh đênh ba bốn chiếc thuyền kề, Chiếc ra bãi bể, chiếc về sông Dâu* cũng chỉ còn dấu vết qua vài mương nước cạn. Cầu chín nhịp bắc qua sông nay chỉ còn một nhịp, vậy mới có câu thơ *Chạnh lòng một kiếp sông Dâu, Trầm mặc cố đô xa vắng*"...

Phát hiện hai thuyền cổ này theo giới nghiên cứu, khoa học là rất có giá trị và quý hiếm. Tuy nhiên, nhiều câu hỏi, vấn đề đang chờ đợi sự trả lời, giải đáp từ giới chuyên môn trong và ngoài nước. ■

(*Còn tiếp*)

NĂM DU LỊCH QUỐC GIA - HUẾ 2025:

Thúc đẩy liên kết vùng

Bài, ảnh: SƠN THÙY

Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025 không chỉ là cơ hội cho Huế mà còn thúc đẩy liên kết vùng, tạo các sản phẩm, tour tuyến chung cho khu vực miền Trung và các địa phương khác. Qua đó, góp phần vào sự phát triển chung của ngành Du lịch cả nước.

Huế và Đà Nẵng đang bắt tay khai thác điểm đến di tích Hải Vân Quan

Chuyến tàu hành trình "Kết nối di sản miền Trung" là sản phẩm du lịch được khai thác hiệu quả thời gian qua

Theo Sở Du lịch TP Huế, hiện nay du lịch Huế đang tham gia các nhóm liên kết phát triển du lịch: 5 địa phương Quảng Bình, Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam; 7 địa phương: Hải Phòng, Quảng Ninh và các địa phương miền Trung từ Quảng Bình đến Quảng Nam; nhóm 7 địa phương: Hà Nội, TP.HCM và vùng kinh tế trọng điểm miền Trung gồm Bình Định, Đà Nẵng, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Huế; nhóm 9 địa phương: Quảng Bình, Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam với các tỉnh khu vực Tây Nguyên gồm Đắk Lắk, Đắk Nông, Lâm Đồng, Gia Lai.

Thời gian qua, ngành du lịch Huế đã tích cực triển khai các hoạt động liên kết du lịch trong và ngoài nước và đạt được những kết quả nhất định. Phối hợp với các tỉnh, thành trong các nhóm liên kết khảo sát các tour, tuyến du lịch phục vụ khách du lịch ở các địa phương. Các doanh nghiệp du lịch ở các địa phương cũng chủ động tổ chức liên kết tạo ra các tour, tuyến, sản phẩm du lịch mới nhằm giới thiệu đến khách du lịch trong và ngoài nước…

Ông Nguyễn Thanh Bình, Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Huế cho biết: "Huế đăng cai Năm Du lịch quốc gia 2025 không chỉ tổ chức các hoạt động cho du lịch Huế, mà còn là để kết nối mạnh mẽ với các địa phương, đặc biệt là khu vực miền Trung. Thời gian qua, việc hợp tác, liên kết vùng trong lĩnh vực du lịch của Huế đã có nhiều nỗ lực nhưng hiệu quả chưa thực sự đột phá. Chúng tôi kỳ vọng Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025, xu thế liên kết du lịch được phát huy mạnh mẽ hơn. Trong Năm Du lịch quốc gia 2025 sẽ có các sự kiện, chủ đề liên quan đến câu chuyện liên kết phát triển du lịch các địa phương như: Hội nghị phát triển các ngành công nghiệp văn hóa; Liên hoan ẩm thực... Đây là cơ hội để Huế và các tỉnh, thành tham gia trao đổi các hình thức hợp tác, liên kết để xây dựng những sản phẩm cụ thể. Hay chương trình xúc tiến ở thị trường châu Âu sắp tới, Huế và các địa phương lân cận sẽ cùng tham gia. Năm 2024, ngành du lịch Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam cũng đã có chương trình xúc tiến du lịch tại Australia và giới thiệu thương hiệu du lịch "Miền di sản diệu kỳ - Amazing Central Vietnam Heritage". Vừa qua, chúng tôi đi làm việc với các hãng lữ hành lớn cũng đề cập sẽ kết nối phân khúc các sản phẩm tại khu vực Huế, Quảng Trị, Quảng Bình để đa dạng hóa trong sản phẩm".

Ông Nguyễn Thanh Bình nhấn mạnh, trong Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025, với hạt nhân là TP Huế thì sự liên kết, hợp tác trong vùng là yêu cầu bắt buộc. Chúng tôi cũng rất kỳ vọng với sự hợp tác giữa các vùng miền, đặc biệt là các địa phương khu vực miền Trung thì Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025 sẽ có những sản phẩm cụ thể được giới thiệu. Chúng tôi cũng đã giao Sở Du lịch làm việc với các Sở Du lịch, Sở VHTTDL các địa phương trong khu vực để có những sản phẩm tham gia trực tiếp vào trong chương trình của Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025.

Có thể kể một số sản phẩm du lịch đã và đang được khai thác hiệu quả từ các chương trình liên kết của các địa phương như: Hành trình kết nối di sản miền Trung (tuyến tàu hỏa du lịch Huế - Đà Nẵng kết nối các di sản văn hóa và thiên nhiên của hai địa phương; Khai thác di tích quốc gia Hải Vân Quan sau khi di tích này được trùng tu; Chuyến tàu hơi nước Revolution Express; Tuyến du lịch biển kết nối đảo (kết nối biển Lăng Cô với Sơn Trà và các đảo khác); Sản phẩm du lịch golf giữa Huế và Quảng Bình... Năm 2025, theo kế hoạch liên kết phát triển du lịch 5 địa phương khu vực miền Trung (Quảng Bình, Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam), ngành du lịch Huế sẽ tham gia và triển khai các hoạt động liên kết trong công tác quản lý nhà nước, môi trường du lịch; xây dựng, phát triển các sản phẩm liên kết vùng; hoạt động liên kết xúc tiến quảng bá...

Bà Trần Thị Hoài Trâm, Giám đốc Sở Du lịch TP Huế thông tin: "Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025 sẽ có khoảng 160 sự kiện, hoạt động, trong đó tại Huế có 75 hoạt động được tổ chức xuyên suốt trong cả năm. Trong năm này, chúng tôi cũng tập trung định vị lại bộ sản phẩm phù hợp với thị trường và xu thế mới để đảm bảo thương hiệu của du lịch Huế. Cùng các doanh nghiệp lữ hành xây dựng các sản phẩm, bên cạnh du lịch di sản văn hóa, du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch tâm linh, du lịch golf, du lịch mice... sẽ tập trung phát triển các sản phẩm công nghiệp văn hóa, đưa các show âm nhạc, show thực cảnh, trình diễn áo dài trở thành các sản phẩm du lịch định kỳ đưa vào các tour". ■

Phú Yên kích cầu, thu hút khách

Tỉnh Phú Yên vừa ban hành Kế hoạch kích cầu, thu hút khách du lịch năm 2025 với thông điệp "Đi Phú Yên đi".

Theo kế hoạch, Phú Yên hướng tới thị trường khách du lịch quốc tế như các nước Hàn Quốc, Nhật Bản, Thái Lan, Ấn Độ, Nga và châu Âu. Đối với thị trường trong nước tỉnh Phú Yên định hướng các gói sản phẩm du lịch phù hợp với du khách từ các tỉnh Tây Nguyên, Hà Nội, TP.HCM, các tỉnh phía Bắc, vùng Duyên hải miền Trung, Tây Nam Bộ, Đông Nam Bộ… Về phân khúc thị trường, Phú Yên tập trung thu hút thị trường khách du lịch công vụ, hội nghị, hội thảo, khách đi lẻ, khách gia đình, nhóm khách trẻ đi trải nghiệm, khách lớn tuổi có thu nhập cao đi nghỉ dưỡng...

Tỉnh Phú Yên sẽ tung ra nhiều gói sản phẩm nhằm kích cầu du lịch, như: Các sản phẩm nghỉ dưỡng biển; sản phẩm/tour du lịch xanh, du lịch trải nghiệm về với thiên nhiên, núi rừng, biển đảo, theo đó phát triển sản phẩm du lịch mới khám phá các đảo ven bờ, sản phẩm "biển rừng hòa một"; sản phẩm về ẩm thực Phú Yên gắn với cá ngừ đại dương. Chú trọng sản phẩm du lịch nông thôn gắn với sản phẩm OCOP; sản phẩm du lịch đường sắt tuyến Nha Trang - Tuy Hòa do Vietravel thực hiện. Các điểm tham quan; sản phẩm về văn hóa đá; các sản phẩm vui chơi giải trí; các điểm du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng ở ven biển, miền núi và đồng bằng. Xây dựng các gói khuyến mãi kích cầu du lịch như trải nghiệm các dịch vụ khuyến mãi trọn gói bao gồm: Vé máy bay, khách sạn từ 3 - 5 sao, ăn uống, tham quan, vui chơi giải trí... với giá ưu đãi.

UBND tỉnh Phú Yên giao Sở VHTTDL phối hợp với Hiệp hội Du lịch Phú Yên, các cơ quan, đơn vị, địa phương và doanh nghiệp xây dựng và thông tin quảng bá về Chương trình, sự kiện, gói kích cầu du lịch năm 2025; phối hợp với Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đẩy mạnh truyền thông trên các nền tảng của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam quản lý. Sở VHTTDL và Hiệp hội Du lịch tỉnh vận động các doanh nghiệp kinh doanh du lịch, các hãng hàng không tham gia hưởng ứng Chương trình...

LAN HƯƠNG

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN VĂN HÙNG:

Tạo đột phá trong công tác thông tin cơ sở, thông tin đối ngoại

● ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN

Phát biểu tại buổi làm việc với Cục Thông tin cơ sở và Thông tin đối ngoại (TTCS&TTĐN, Bộ VHTTDL) về triển khai nhiệm vụ năm 2025, diễn ra vào ngày 20.3 tại Hà Nội, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh: Trong công tác thông tin, phải có sự đột phá để tạo sức lan tỏa. Đột phá trước hết phải đến từ thể chế, mục tiêu và cách tiếp cận vấn đề.

Toàn cảnh buổi làm việc

Trong thời gian tới, Cục TTCS&TTĐN tiếp tục xác định những nhiệm vụ trọng tâm phải thực hiện; có đề xuất, kiến nghị, đưa ra dự báo trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Về lâu dài, trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ đã được quy định, Cục phải tiếp tục hiến kế, cải tiến để xây dựng đơn vị tốt hơn. Trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ, tuyệt đối không được bỏ sót công việc; có sản phẩm đầu ra; thể hiện rõ tư duy tập trung lãnh đạo, quản trị, điều hành, biết cách huy động nguồn lực để thực hiện hiệu quả công việc.

(Bộ trưởng NGUYỄN VĂN HÙNG)

Cùng dự buổi làm việc có Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình cùng lãnh đạo một số đơn vị thuộc Bộ.

Tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý về TTCS&TTĐN

Trình bày báo cáo tại buổi làm việc, ông Phạm Anh Tuấn, điều hành Cục TTCS&TTĐN nhấn mạnh, việc hợp nhất Cục TTCS và Cục TTĐN thành Cục TTCS&TTĐN đã giúp tối ưu hóa công tác truyền thông, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước và phát huy tối đa sức mạnh của hệ thống thông tin quốc gia. Về vị trí, chức năng, Cục TTCS&TTĐN là tổ chức hành chính thuộc Bộ VHTTDL, thực hiện chức năng tham mưu, giúp Bộ trưởng quản lý nhà nước và tổ chức thực thi pháp luật về TTCS&TTĐN.

Cung cấp bức tranh toàn cảnh về công tác TTCS&TTĐN, ông Phạm Anh Tuấn cho biết, TTCS là thông tin thiết yếu được truyền tải trực tiếp đến người dân thông qua các loại hình thông tin như đài truyền thanh cấp xã, bảng tin công cộng, bản tin TTCS, tài liệu không kinh doanh phục vụ hoạt động TTCS; tuyên truyền trực tiếp qua tuyên truyền viên cơ sở, cổng hoặc trang thông tin điện tử, mạng xã hội, ứng dụng nhắn tin trên Internet, tin nhắn viễn thông…

Hiện nay, hành lang pháp lý đã dần được hoàn thiện, mở ra không gian phát triển mới cho hoạt động TTCS. Đặc biệt, đã chuyển đổi hoạt động TTCS từ thông tin một chiều là chính sang tương tác với người dân; tăng cường tiếp nhận thông tin phản ánh và thông tin nội dung trả lời của các cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền đối với thông tin phản ánh của người dân.

Với TTĐN, ông Phạm Anh Tuấn chia sẻ, đây là những thông tin chính thức về Việt Nam, thông tin quảng bá hình ảnh Việt Nam và thông tin tình hình thế giới vào Việt Nam. Công tác TTĐN đã có nhiều chuyển biến căn bản, quan trọng, góp phần tích cực vào việc tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của nhà nước. Hình ảnh Việt Nam được biết đến nhiều hơn. Uy tín, vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế ngày càng được củng cố.

Về phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm trong năm 2025, ông Phạm Anh Tuấn cho hay, Cục TTCS&TTĐN sẽ xây dựng Thông tư quy định về hệ thống truyền thanh ứng dụng công nghệ thông tin - viễn thông; xây dựng Thông tư quy định về tổ chức hội thi, liên hoan về TTCS; xây dựng Chiến lược truyền thông quảng bá hình ảnh Việt Nam ra nước ngoài đến năm 2030; sửa đổi, bổ sung Nghị định số 72/2015/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý hoạt động TTĐN; trình Thủ tướng Chính phủ Báo cáo kết quả nghiên cứu xây dựng mô hình Văn phòng điều phối TTĐN quốc gia; tổ chức xây dựng thể chế, đẩy mạnh việc kiểm tra, giám sát, đánh giá hiệu quả TTĐN ở trong và ngoài nước...

Cục TTCS&TTĐN sẽ tiếp tục coi Internet là mặt trận chính để bảo vệ chế độ, thực hiện công tác TTCS&TTĐN; đo đếm, đánh giá hiệu quả và công bố kết quả công tác TTĐN; đánh giá hiệu quả báo chí đối ngoại, hiệu quả TTĐN các địa phương; đưa ra khuyến cáo từ các kết quả đánh giá. Đồng thời, huy động toàn dân làm TTĐN thông qua cuộc thi Happy Vietnam, doanh nghiệp làm TTĐN, huy động lực lượng KOLs…

Thể hiện rõ tư duy quản lý nhà nước về TTCS&TTĐN

Phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng cho biết, ngay sau khi tiếp nhận Cục TTCS và Cục TTĐN từ Bộ TT&TT trước đây về Bộ VHTTDL, nay trở thành Cục TTCS&TTĐN, trên cơ sở những nội dung được nêu rõ tại Nghị định 43/2025/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ VHTTDL, Cục TTCS&TTĐN đã chủ động bắt tay ngay vào công việc, không để gián đoạn việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ được giao.

Bộ trưởng đánh giá, trong thời gian qua, công tác TTCS&TTĐN đã đạt được nhiều kết quả khi kịp thời tuyên truyền chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước tới người dân. Cùng với đó, hình ảnh về một Việt Nam với con người hiền hậu, mến khách đã được lan tỏa đến bạn bè quốc tế.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Bộ trưởng lưu ý, trước mắt, công tác thông tin sẽ còn gặp nhiều khó khăn. Nhất là trong bối cảnh khoa học công nghệ, mạng xã hội phát triển, khó khăn về nhân và lực, những người làm công tác quản lý sẽ phải căng mình trước áp lực xử lý những vấn đề liên quan đến thông tin.

Trong thời gian tới, Bộ trưởng đề nghị, Cục TTCS&TTĐN tiếp tục xác định những nhiệm vụ trọng tâm phải thực hiện; có đề xuất, kiến nghị, đưa ra dự báo trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Về lâu dài, trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ đã được quy định, Cục phải tiếp tục hiến kế, cải tiến để xây dựng đơn vị tốt hơn.

Trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ, tuyệt đối không được bỏ sót công việc; có sản phẩm đầu ra; thể hiện rõ tư duy tập trung lãnh đạo, quản trị, điều hành, biết cách huy động nguồn lực để thực hiện hiệu quả công việc. Bộ trưởng gợi mở, việc huy động nguồn lực có thể đến từ ký kết văn bản hợp tác với các đơn vị liên quan.

Nội dung được Bộ trưởng đặc biệt nhấn mạnh là Cục phải làm tốt chức năng quản lý nhà nước về TTCS&TTĐN; bám sát quan điểm chỉ đạo điều hành của Đảng, Nhà nước; tăng cường thông tin, tuyên truyền về chủ trương, đường lối, chính sách mới của Đảng, Nhà nước tới nhân dân. Đồng thời, tiếp tục làm rõ nội hàm quản lý nhà nước về thông tin. Sau khi nhận thức rõ nội hàm, Bộ trưởng yêu cầu Cục TTCS&TTĐN phải có những đề xuất mang tính chất kiến tạo, phát triển lĩnh vực.

Nhấn mạnh các từ khóa mục tiêu, tiếp cận, đột phá, Bộ trưởng nêu rõ trong mục tiêu, quản lý nhà nước về TTCS&TTĐN phải hướng đến các mục tiêu chính xác, kịp thời, hiệu quả, lan tỏa được năng lượng tích cực; giữ vững và phát huy dòng thông tin chủ lưu, chính thống.

Đối với tiếp cận, Bộ trưởng cho hay, phải có hướng tiếp cận thông tin từ cơ sở. Thông tin phải có sự hai chiều từ Trung ương đến địa phương và từ địa phương đến Trung ương. Ngoài ra, phải có yếu tố "đa phương tiện" trong tiếp cận, xử lý, lan tỏa thông tin; từ báo chí, mạng xã hội cho đến những người có ảnh hưởng… Liên quan đến mạng xã hội, Bộ trưởng lưu ý Cục TTCS&TTĐN phải phối hợp, tăng cường tuyên truyền để nâng cao nhận thức của người dùng về văn hóa ứng xử trên không gian mạng.

Song song đó, Bộ trưởng khẳng định phải có sự đột phá trong công tác TTCS&TTĐN. Trong đó, Bộ trưởng đặc biệt nhấn mạnh vào đột phá về thể chế. Cục TTCS&TTĐN phải phát huy sức mạnh trí tuệ, chủ động, phối hợp rà soát, đề xuất các giải pháp nhằm tháo gỡ điểm nghẽn về thể chế, tăng tính kết nối, khơi thông mọi nguồn lực cho phát triển lĩnh vực.

Trong công tác tổ chức sự kiện, Bộ trưởng cho rằng, khi tổ chức các hoạt động TTCS&TTĐN, phải có sự phối hợp để tạo nên những sự kiện quy mô; thậm chí có những sự kiện mang tầm quốc gia, quốc tế. Hiệu quả từ các sự kiện đối với công tác thông tin phải cao, có sức lan tỏa. ■

Gìn giữ sự nguyên bản của Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam

Bài, ảnh: HOÀNG HẢI

"Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam được UNESCO ghi danh vào thời điểm đặc biệt ngay sau khi Quốc hội khóa XV thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) và chủ trương đầu tư Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035. Để tiếp tục giữ gìn và phát huy giá trị của di sản, nhiệm vụ trọng tâm là phải gìn giữ nghi lễ truyền thống, đảm bảo tính nguyên bản của Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam".

"Đặc biệt đối với lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam được UNESCO ghi danh vào thời điểm ngay sau khi Quốc hội khóa XV thông qua Luật Di sản Văn hóa (sửa đổi) và chủ trương đầu tư Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển văn hóa giai đoạn 2025 - 2035. Điều này thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong bảo vệ, phát huy di sản văn hóa, đưa văn hóa trở thành nguồn lực quan trọng trong sự phát triển bền vững của đất nước."

(Phó Thủ tướng MAI VĂN CHÍNH)

Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương đón nhận Bằng UNESCO ghi danh Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam từ ông Jonathan Baker, Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam

Phó Thủ tướng Chính phủ Mai Văn Chính đã nhấn mạnh như trên khi phát biểu chỉ đạo tại Lễ đón bằng UNESCO ghi danh di sản văn hóa phi vật thể Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại và Khai hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam năm 2025, do UBND tỉnh An Giang chủ trì, phối hợp cùng Bộ VHTTDL và Ủy ban Quốc gia UNESCO Việt Nam tổ chức tối ngày 19.3.

Theo Phó Thủ tướng Mai Văn Chính, Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam là lễ hội truyền thống đầu tiên của Đồng bằng sông Cửu Long được UNESCO ghi danh. Điều này không chỉ làm phong phú thêm nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc Việt Nam, mà còn góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên bản đồ văn hóa thế giới. Dịp này, Phó Thủ tướng bày tỏ sự tri ân sâu sắc đối với các thế hệ nghệ nhân dân gian, người dân địa phương, những người đã gìn giữ, phát huy di sản quý báu này. Đồng thời ghi nhận những nỗ lực bền bỉ của các thế hệ, sự đóng góp quan trọng của Bộ VHTTDL, Hội đồng Di sản Văn hóa Quốc gia cùng các Bộ, ban, ngành, địa phương và các nhà khoa học, nhà nghiên cứu trong quá trình bảo vệ và phát huy giá trị của di sản.

Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương trao Bằng của UNESCO ghi danh cho lãnh đạo tỉnh An Giang

Chương trình sân khấu hóa tại sự kiện

Nhấn mạnh phát huy văn hóa chính là phát huy sức mạnh nội sinh, khơi dậy lòng yêu nước, tự hào dân tộc và khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Phó Thủ tướng Mai Văn Chính mong muốn các tổ chức quốc tế tiếp tục đồng hành cùng Việt Nam trong công tác bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, lan tỏa tinh hoa văn hóa dân tộc trong dòng chảy văn hóa nhân loại. "Đặc biệt đối với Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam được UNESCO ghi danh vào thời điểm ngay sau khi Quốc hội khóa XV thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) và chủ trương đầu tư Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035. Điều này thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong bảo vệ, phát huy di sản văn hóa, đưa văn hóa trở thành nguồn lực quan trọng trong sự phát triển

bền vững của đất nước", Phó Thủ tướng Mai Văn Chính khẳng định.

Để tiếp tục giữ gìn và phát huy giá trị của di sản, Phó Thủ tướng đề nghị Đảng bộ, chính quyền và nhân dân tỉnh An Giang cùng các Bộ, ban, ngành, địa phương liên quan tập trung vào các nhiệm vụ trọng tâm là bảo vệ không gian văn hóa của di sản, đảm bảo sự hài hòa giữa bảo tồn và phát triển, giữ gìn cảnh quan linh thiêng của núi Sam. Gìn giữ nghi lễ truyền thống, đảm bảo tính nguyên bản để thế hệ sau tiếp nối và cảm nhận được giá trị linh thiêng của lễ hội. Phát triển du lịch văn hóa theo hướng bền vững, bảo vệ môi trường và gìn giữ cảnh quan của di sản. Đẩy mạnh quảng bá hình ảnh của di sản, đặc biệt trên các nền tảng số để mỗi người dân trở thành một đại sứ văn hóa, lan tỏa giá trị và quảng bá lễ hội ra thế giới.

Ông Jonathan Baker, Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam nhấn mạnh, Việt Nam đã và luôn ở tuyến đầu trong các nỗ lực giữ gìn và phát huy giá trị của di sản. Việc ghi danh Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam cũng góp phần làm giàu thêm danh sách các di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Đây còn là lời kêu gọi hành động để di sản này vẫn được tiếp nối, đồng thời khẳng định vai trò thiết yếu của các di sản sống, tạo dựng bản sắc và thúc đẩy sự gắn kết trong xã hội, góp phần tăng cường đối thoại liên văn hóa.

Tại buổi lễ, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương đã Công bố Chương trình hành động quốc gia bảo vệ và phát huy giá trị di sản phi vật thể Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam. Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương khẳng định, Bộ VHTTDL sẽ chỉ đạo, hướng dẫn và đồng hành cùng tỉnh An Giang thực hiện tốt Chương trình hành động quốc gia này. Đồng thời đề nghị An Giang bố trí nguồn lực xây dựng và thực hiện đề án chi tiết theo quy định tại Nghị định 39/2024/NĐ-CP, cụ thể hóa những nội dung của Chương trình hành động quốc gia để giúp cộng đồng tiếp tục thực hành, trao truyền và phát huy giá trị, sức sống cho di sản.

Ông Lê Hồng Quang, Bí thư Tỉnh ủy An Giang khẳng định, An Giang sẽ tiếp tục thực hiện tốt các chính sách bảo vệ di sản theo đúng cam kết với UNESCO, đảm bảo tính nguyên bản của hệ thống các nghi lễ, hạn chế thương mại hóa, giữ gìn cảnh quan thiên nhiên khu vực núi Sam. Nâng cao nhận thức của toàn xã hội, đặc biệt là thế hệ trẻ đối với việc bảo vệ và phát huy giá trị di sản; khai thác tốt tiềm năng, giá trị di sản theo hướng bền vững, gắn liền với bảo vệ môi trường, giữ gìn không gian văn hóa gốc để mỗi du khách khi đến với lễ hội không chỉ được trải nghiệm một không gian tâm linh đặc biệt mà còn cảm nhận được văn hóa Nam Bộ phong phú, đa dạng, giàu bản sắc. Bí thư Tỉnh ủy An Giang nhấn mạnh. ■

Đẩy nhanh tiến độ quy hoạch di sản Mỹ Sơn

●**KHÁNH CHI**

Các đơn vị liên quan cùng tỉnh Quảng Nam đang khẩn trương đẩy nhanh tiến độ, hoàn thành nhiệm vụ lập quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Khu đền tháp Mỹ Sơn để trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt để triển khai thực hiện.

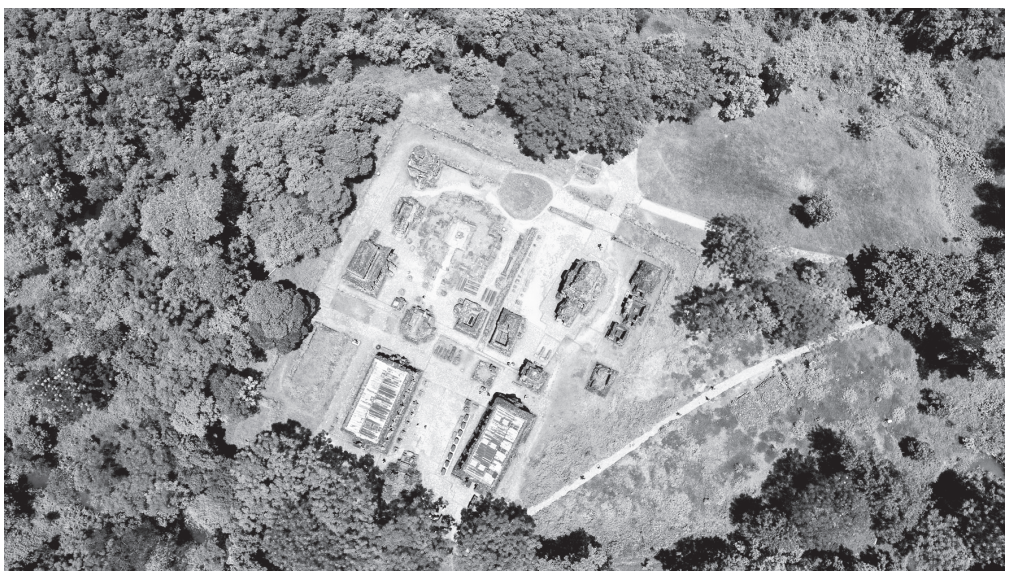
Ông Nguyễn Công Khiết, Giám đốc Ban quản lý Di sản văn hóa thế giới Mỹ Sơn (huyện Duy Xuyên, Quảng Nam) cho biết, các đơn vị liên quan đang khẩn trương hoàn thành nhiệm vụ Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Khu đền tháp Mỹ Sơn đến năm 2030, tầm nhìn 2050 (gọi tắt quy hoạch Mỹ Sơn). Theo ông Khiết, việc lập quy hoạch mới là nhiệm vụ hết sức cấp thiết nhằm tạo cơ sở pháp lý để Mỹ Sơn triển khai đầu tư, phát huy giá trị di sản. Đây được xem là cơ sở pháp lý quan trọng nhằm đẩy mạnh quy hoạch Mỹ Sơn khi quy hoạch bảo tồn và phát huy giá trị Khu di tích Mỹ Sơn giai đoạn 2008-2020 đã hết thời hạn gần 5 năm.

Được biết, dự án quy hoạch bảo tồn và phát huy giá trị Khu di tích Mỹ Sơn giai đoạn 2008-2020 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tháng 12.2008, tổng diện tích phạm vi đề xuất nghiên cứu quy hoạch là 1.158 ha. Ngoài quy hoạch sử dụng đất, nội dung dự án cũng tập trung vào công tác bảo tồn, trùng tu di tích như rà phá bom mìn, vật liệu nổ, xử lý chất độc hóa học; nghiên cứu điều kiện tự nhiên, vật liệu xây dựng; phát lộ, khai quật khảo cổ học; trùng tu gia cố, bảo tồn di tích; sưu tầm, trưng bày hiện vật; cải tạo hạ tầng kỹ thuật và cảnh quan…, kết quả bước đầu khá tích cực. Tuy vậy, vì nhiều lý do, trong đó có nguyên nhân do vướng dịch Covid-19, thiếu nguồn lực đầu tư nên khối lượng và các nội dung công việc theo quy hoạch mới chỉ thực hiện một phần so với yêu cầu đặt ra. Trong khi đó, quá trình triển khai thực hiện các nội dung quy hoạch gặp nhiều vấn đề phát sinh, phát hiện mới bổ sung cho các giá trị của di tích, các yếu tố điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội và nhu cầu phát triển dịch vụ du lịch đã có nhiều thay đổi,…

Những khó khăn trên đã gây ra nhiều bất lợi trong công tác quản lý, bảo vệ, huy động các nguồn lực xã hội để bảo tồn và phát huy giá trị di sản cũng như đầu tư cơ sở hạ tầng thiết yếu, dịch vụ và thu hút phát triển du lịch. "Nhằm khắc phục vấn đề nêu trên, đồng thời tạo dựng cơ sở pháp lý thúc đẩy phát huy mọi nguồn lực đầu tư, hình thành điểm du lịch di sản đặc sắc xứng tầm với nội dung, giá trị của di tích, tiến tới hình thành vùng không gian di sản tiêu biểu của quốc gia và thế giới, cần thiết phải lập Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Khu đền tháp Mỹ Sơn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 theo các quy định của pháp luật", ông Khiết cho biết.

Đề án quy hoạch mới do Ban Quản lý Di sản văn hóa Mỹ Sơn làm chủ đầu tư. Theo đó, bên cạnh tiếp tục nghiên cứu, bảo tồn giá trị Khu đền tháp Mỹ Sơn; phát triển các phân khu chức năng, hạ tầng du lịch, dịch vụ…, cũng sẽ tập trung mạnh vào việc hoàn thiện các hạng mục hạ tầng phục vụ du lịch khu vực bên ngoài Khe Thẻ; thu hút nhà đầu tư; kết nối cộng đồng cùng tham gia. Việc xây dựng đề án luôn dựa trên quan điểm bảo tồn và phát huy giá trị di sản. Bên cạnh bảo tồn các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể, đề án cũng chú trọng phát huy giá trị di tích đáp ứng nhu cầu của người dân và phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Quy hoạch mới sẽ phải đảm bảo các giá trị tiêu biểu về lịch sử, giá trị về khảo cổ học, giá trị về kiến trúc nghệ thuật, giá trị về cảnh quan đa dạng sinh học, giá trị về sử dụng và phát huy, đặc biệt đóng vai trò hạt nhân kết nối, tạo động lực phát triển.

Tạo lập sự hài hòa giữa bảo tồn và phát triển, bao gồm bảo vệ tài nguyên rừng, đa dạng sinh học và di sản văn hóa của cộng đồng trong khu vực nghiên cứu quy hoạch trên cơ sở kế thừa các mục tiêu Quy hoạch giai đoạn 2008 - 2020. Hướng tới phát huy giá trị Khu đền tháp Mỹ Sơn là điểm du lịch văn hóa hấp dẫn của tỉnh, quốc gia và thế giới, đồng thời kết nối với các di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh khác tại địa phương, hình thành chuỗi sản phẩm du lịch. Ông Khiết cũng thông tin thêm, mới đây, Hội đồng thẩm định nhiệm vụ quy hoạch Mỹ Sơn đã tổ chức cuộc họp tại trụ sở Bộ VHTTDL với sự chủ trì của Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương cùng các đơn vị liên quan, các nhà khoa học, nhà quản lý,… nhằm thông qua nhiệm vụ lập quy hoạch. ■

Khu di sản Mỹ Sơn nhìn từ trên cao

Du khách tham quan di sản Mỹ Sơn

PHIM HÒA NHẠC:

Con đường mới cho nghệ sĩ Việt tỏa sáng toàn cầu

● **THANH NGỌC**

Làn sóng phim hòa nhạc tại Việt Nam đang ngày càng phát triển mạnh mẽ, mở ra một chương mới đầy hứa hẹn cho ngành công nghiệp giải trí. Các nghệ sĩ Việt đã "mạnh tay" đầu tư vào mọi yếu tố, từ hình ảnh, âm thanh đến kịch bản, nhằm mang đến cho khán giả những trải nghiệm âm nhạc tuyệt vời. Đồng thời, họ cũng mở ra cơ hội để công chúng khám phá những câu chuyện đầy cảm xúc đằng sau ánh hào quang sân khấu.

Bộ phim ghi lại nhiều hình ảnh, câu chuyện xung quanh concert của Hoàng Thùy Linh **Ảnh: BTC**

Khi âm nhạc và điện ảnh hòa quyện

Một trong những dự án tiêu biểu cho sự phát triển này là bộ phim *Chúng ta là người Việt Nam (Vietnamese Concert Film)* của ca sĩ Hoàng Thùy Linh. Ra mắt tại 5 thành phố lớn: Hà Nội, TP.HCM, Hải Phòng, Đà Nẵng và Cần Thơ, đây là tác phẩm tài liệu điện ảnh độc đáo thuộc hệ sinh thái "Vietnamese Concert", ghi lại quá trình thực hiện đêm concert hoành tráng của Hoàng Thùy Linh vào tháng 9.2023. Bộ phim được đồng đạo diễn bởi chính nữ ca sĩ và Kawaii Tuấn Anh.

Suốt gần 100 phút, khán giả được theo dõi hành trình chuẩn bị, sáng tạo và sự đồng hành của ê kíp thực hiện "Vietnamese Concert". Bộ phim mở ra những câu chuyện phía sau sự kiện rực rỡ mà khán giả đã từng thưởng thức, cùng với những bản hit đình đám từ các album *Hoàng* và *Link* như: *See tình, Để Mị nói cho mà nghe, Kẽo cà kẽo kẹt, Kẻ cắp gặp bà già, Miền đất hứa*... (hát cùng rapper Đen) trên màn ảnh rộng.

Để thực hiện bộ phim, ê kíp đã sử dụng gần 40 máy quay, ghi hình liên tục trong 6 tháng, từ giai đoạn chuẩn bị cho đến khi concert diễn ra. Hoàng Thùy Linh chia sẻ, bộ phim không chỉ lưu lại khoảnh khắc đáng nhớ của hơn 1.000 người tham gia, mà còn thể hiện mong muốn tạo ra một "hệ sinh thái nghệ thuật" mang đậm bản sắc Việt Nam, nhưng vẫn giữ được tính đương đại, hòa nhập với xu hướng quốc tế.

Có thể nói, phim concert *Chúng ta là người Việt Nam* vừa là tác phẩm nghệ thuật, vừa là phương tiện để nữ nghệ sĩ truyền tải thông điệp và thể hiện hành trình âm nhạc của mình. Hoàng Thùy Linh bày tỏ mong muốn tạo ra sự hòa quyện giữa nhạc hiện đại và nhạc truyền thống, mang đến không khí trẻ trung, hào hứng, giúp thế hệ trẻ tiếp cận kho tàng văn hóa cha ông mà cô mới chỉ được khám phá một phần.

Đồng đạo diễn Kawaii Tuấn Anh cũng nhấn mạnh: "Việc tích hợp các yếu tố văn hóa Việt Nam vào sản phẩm nghệ thuật và giải trí không phải là điều mới mẻ, nhưng ngày càng phát triển với những cách thức sáng tạo. Điều này không chỉ góp phần gìn giữ mà còn truyền tải những giá trị văn hóa quý báu cho các thế hệ mai sau".

Làn sóng mới của nghệ thuật giải trí Việt

Trên thế giới, từ lâu các thể loại âm nhạc như pop, rock, jazz, cổ điển hay nhạc đồng quê đã được các nghệ sĩ và ban nhạc nổi tiếng biến hóa thành những bộ phim ấn tượng. Chẳng hạn, *Homecoming* (2019) của Beyoncé ghi lại màn trình diễn hoành tráng tại Lễ hội âm nhạc Coachella; hay *Taylor Swift: The Eras Tour* (2023) tái hiện những khoảnh khắc thăng hoa trong chuyến lưu diễn vòng quanh thế giới của Taylor Swift. Gần đây, vào năm 2024, BlackPink đã phát hành bộ phim concert *BlackPink World Tour Born Pink in Cinemas* tại các rạp CGV trên toàn cầu, trong đó có Việt Nam.

Một cảnh trong phim concert "Anh trai say hi: Kẻ phản diện tạo nên người hùng" **Ảnh BTC**

Ở trong nước, xu hướng phim hòa nhạc cũng đang phát triển mạnh mẽ, đánh dấu bước tiến mới trong ngành công nghiệp giải trí. Cuối tháng 2 vừa qua, phim *Anh trai say hi: Kẻ phản diện tạo nên người hùng* đã chính thức ra mắt. Đây là sản phẩm từ chương trình truyền hình ăn khách *Anh trai say hi*. Không chỉ ghi lại những màn trình diễn ấn tượng, với góc quay sống động và đẹp mắt, bộ phim còn mang đến những khoảnh khắc chân thực về các "anh trai" sau ánh hào quang sân khấu, đồng thời tái hiện không khí đặc biệt của 4 đêm concert tại TP.HCM và Hà Nội trong năm 2024. Phim đã lập kỷ lục về lượt đặt vé trước cao nhất tại Việt Nam với hơn 45.000 vé và hiện vẫn đang chiếu tại hệ thống rạp. Theo thống kê từ Box Office Vietnam, phim đã thu về gần 15 tỉ đồng. Dự án phim tài liệu *Anh trai vượt ngàn chông gai The Movie* dự kiến sẽ sớm ra mắt.

Trước đó, chúng ta cũng đã chứng kiến một số bộ phim hòa nhạc nổi bật, như *Sky Tour Movie* của Sơn Tùng M-TP, ghi lại chuyến lưu diễn tại ba thành phố lớn vào năm 2019, lập kỷ lục phòng vé với 10.000 vé bán sớm sau 48 giờ mở bán. Các bộ phim khác như *Tri âm* của Mỹ Tâm (thu về hơn 12,3 tỉ đồng trong 9 ngày chiếu rạp), *Show của Đen* của Đen Vâu và *Những vết thương lành* của Hà Anh Tuấn cũng không kém phần ấn tượng. Đây không chỉ là cơ hội để nghệ sĩ chia sẻ câu chuyện của mình, mà còn là phương tiện để họ lan tỏa những thông điệp ý nghĩa đến cộng đồng.

Trên thực tế, phim hòa nhạc Việt Nam đang dần khẳng định vị thế như một sản phẩm nghệ thuật độc lập, mang đậm dấu ấn cá nhân của từng nghệ sĩ, đồng thời gửi đến khán giả những trải nghiệm âm nhạc sống động. Hơn thế nữa, nó còn là cầu nối cảm xúc giữa nghệ sĩ và người hâm mộ. Qua từng thước phim, khán giả có thể cảm nhận được nhiệt huyết, đam mê, cũng như những khó khăn, thử thách mà nghệ sĩ đã vượt qua trên con đường âm nhạc của mình.

Được truyền cảm hứng từ sản phẩm âm nhạc và bộ phim của các nghệ sĩ trẻ, NSND Tự Long bày tỏ: "Giới trẻ ngày nay có rất nhiều tài năng, tiềm năng trong nghệ thuật, âm nhạc, sáng tạo và kết hợp cả công nghệ số. Họ luôn khao khát mang sức trẻ và sự cống hiến của mình đến với khán giả. Tôi hoàn toàn tin tưởng các bạn sẽ bật xa hơn nữa để đưa văn hóa Việt đến với công chúng".

Với sự đầu tư ngày càng chuyên nghiệp của các nghệ sĩ và sự hỗ trợ mạnh mẽ từ công nghệ, phim hòa nhạc Việt Nam hứa hẹn sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong tương lai. Đây không chỉ là hình thức giải trí, mà còn là cơ hội để mang đến những trải nghiệm văn hóa độc đáo, góp phần quảng bá âm nhạc Việt Nam đến khán giả trong và ngoài nước. ■

Hòa nhạc Symphonic suite *Scheherazade* - Chuyến du hành qua những kiệt tác

Vào 20h ngày 23.3, tại Nhà hát TP.HCM, đêm hòa nhạc Symphonic suite Scheherazade sẽ đưa khán giả vào một cuộc hành trình đầy cảm xúc qua những tác phẩm vượt thời gian của ba nhà soạn nhạc vĩ đại: Jean Sibelius với Finlandia Op. 26, William Walton với Viola Concerto và Nicolai Rimsky-Korsakov với tổ khúc giao hưởng *Scheherazade*.

Các tác phẩm sẽ được thể hiện bởi nghệ sĩ viola tài năng Phạm Vũ Thiên Bảo, người từng biểu diễn tại các liên hoan âm nhạc danh tiếng ở Pháp và hợp tác với những dàn nhạc lớn như: Dàn nhạc Giao hưởng London, Dàn nhạc Quốc gia Pháp, Dàn nhạc Intercontemporain, Dàn nhạc Giao hưởng Wiener. Đêm nhạc được dẫn dắt bởi nhạc trưởng Kalle Kuusava, hứa hẹn mang đến một buổi biểu diễn tuyệt vời và đầy cảm hứng.

NHẬT HUY

Nhóm nhạc Nhật Bản Bati-Holic biểu diễn rock trống Taiko tại Việt Nam

Vào các ngày 22.3 tại Nhà hát Tuổi Trẻ (Hà Nội) và 26.3 tại Nhà hát Bến Thành (TP.HCM), Trung tâm Giao lưu Văn hóa Nhật Bản tại Việt Nam sẽ tổ chức đêm hòa nhạc Rock trống Taiko đặc sắc với sự tham gia của nhóm nhạc Bati-Holic. Chương trình kết hợp giữa nhịp điệu mạnh mẽ của trống Taiko và giai điệu sôi động từ guitar ba dây, mang đến những màn trình diễn độc đáo, cuốn hút.

Bati-Holic, nhóm nhạc rock nổi bật với phong cách *Taiko Drum Rock*, đã tạo ra âm nhạc vượt qua mọi rào cản ngôn ngữ và văn hóa, mang đến những trải nghiệm âm nhạc tươi mới và đầy cảm xúc cho khán giả mọi lứa tuổi.

QUANG ANH

NHÀ HÁT MÚA RỐI VIỆT NAM:

Gìn giữ tinh hoa, lan tỏa hồn dân tộc

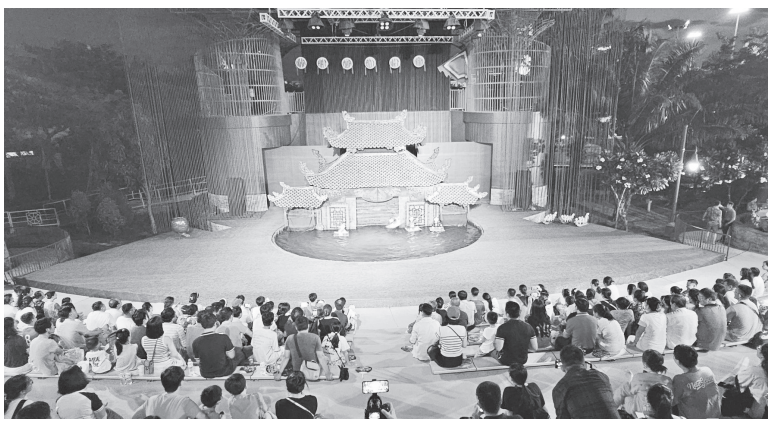
● **ĐÀO ANH - THANH MAI**

Nghệ thuật múa rối nước không chỉ làm say đắm khán giả trong nước mà còn chinh phục bạn bè quốc tế, trở thành biểu tượng sống động của văn hóa Việt. Góp mình vào hành trình gìn giữ và lan tỏa tinh hoa dân tộc, Nhà hát Múa rối Việt Nam luôn nỗ lực đổi mới, thổi hồn vào từng con rối, để dòng chảy truyền thống không đứt gãy giữa nhịp sống hiện đại.

Giữa bao biến thiên của thời cuộc, nghệ thuật dân gian vẫn kiêu hãnh vươn xa, khắc sâu dấu ấn Việt Nam trên mọi sân khấu, từ trong nước đến khắp 5 châu.

Chương trình rối nước "Hoàng thành Thăng Long"

Biểu diễn rối nước tại thành phố biển Đà Nẵng

Mang hồn rối Việt đi khắp muôn phương

Nhà hát Múa rối Việt Nam được ví như "cánh chim đầu đàn" trong làng rối nước, không chỉ thực hiện nhiệm vụ phục vụ chính trị, ngoại giao mà còn tiên phong đưa nghệ thuật rối lan tỏa khắp các vùng miền và vươn ra thế giới. Năm 2024, với hơn 1.500 buổi biểu diễn, trong đó 1.457 buổi trong nước, 23 chuyến lưu diễn quốc tế, 20 buổi biểu diễn phục vụ chính trị, Nhà hát đã khẳng định vai trò quan trọng của mình trong việc bảo tồn và quảng bá nghệ thuật truyền thống Việt.

Không chỉ gói gọn trong hai địa điểm biểu diễn tại Hà Nội, Nhà hát Múa rối Việt Nam còn mở rộng sự hiện diện tại 2 thành phố du lịch nổi tiếng là Phú Quốc và Đà Nẵng. Nhà hát À Ơ (bãi biển thị trấn Hoàng Hôn, Phú Quốc), Nhà hát Âu Ơ (khuôn viên Asean Park, Đà Nẵng) là minh chứng cho nỗ lực đưa nghệ thuật múa rối truyền thống đến gần hơn với công chúng. Thay vì chờ khán giả tìm đến, Nhà hát đã chủ động đưa rối ra ngoài sân khấu truyền thống, đến những địa điểm thu hút đông đảo du khách.

Việc kết hợp với các tập đoàn lớn để xây dựng không gian biểu diễn ngay trong các khu du lịch không chỉ góp phần quảng bá nghệ thuật rối nước mà còn tạo cơ hội để du khách tiếp cận dễ dàng hơn với tinh hoa hồn Việt. Ban đầu, không ít người lo ngại rằng nghệ thuật truyền thống có thể bị lu mờ giữa những hoạt động sôi động của các điểm đến, nhưng thực tế đã vượt xa kỳ vọng, những khán đài luôn chật kín, ánh mắt khán giả say sưa dõi theo từng chuyển động của con rối… Không đơn thuần là một buổi diễn, mỗi suất chiếu tại đây là cuộc giao thoa giữa truyền thống và hiện đại, giữa ký ức xưa cũ và nhịp sống hôm nay. Trong tiếng nước vỗ, ánh đèn rực rỡ, nghệ thuật múa rối tiếp tục kể những câu chuyện thấm đẫm hồn Việt, để người xem không chỉ thưởng thức mà còn cảm nhận sâu sắc giá trị văn hóa dân tộc.

Không dừng lại trong nước, Nhà hát Múa rối Việt Nam còn đưa rối Việt vượt khỏi biên giới, chạm đến khán giả ở hơn 70 quốc gia và vùng lãnh thổ. Trong đó, Nhật Bản là một điểm đến quan trọng với các chuyến lưu diễn thường niên. Cuối tháng 2.2025 vừa qua, Nhà hát đã kết hợp cùng dàn nhạc Sức sống mới biểu diễn tại "ASEAN Future Forum 2025" - sự kiện quy tụ các nguyên thủ ASEAN.

Bên cạnh các chuyến lưu diễn quốc tế, đơn vị còn khẳng định vị thế trong nước qua những sân khấu nghệ thuật lớn. Tại Liên hoan Sân khấu Hà Nội mở rộng 2024, chương trình *Hoàng thành Thăng Long* đã chinh phục tuyệt đối giới chuyên môn và khán giả, mang về 2 HCV, 2 HCB và 1 giải Ánh sáng xuất sắc. Những thành tựu này là minh chứng cho sức sống mãnh liệt của nghệ thuật rối nước, một di sản thấm đẫm hồn cốt dân tộc, được gìn giữ qua bao thế hệ nghệ nhân.

Giám đốc Nhà hát Múa rối Việt Nam, NSND Nguyễn Tiến Dũng bày tỏ, mỗi lần sân khấu sáng đèn không chỉ mang theo những vở diễn, mà còn chuyên chở khát vọng giữ gìn văn hóa Việt, để người xem dù là ai, ở bất cứ nơi nào cũng có thể cảm nhận được vẻ đẹp dung dị mà kỳ diệu của rối nước. Những bàn tay tài hoa giấu sau tấm mành, những giọt mồ hôi rỏ xuống mặt nước lấp loáng, vượt lên trên công việc của một nghệ sĩ, đó là hành trình gìn giữ và lan tỏa một phần linh hồn dân tộc.

Muốn tiến xa, phải biết làm mới mình

Múa rối nước không chỉ là loại hình nghệ thuật dân gian mà còn là niềm tự hào to lớn của văn hóa Việt Nam. Từ những con rối mộc mạc chuyển động trên mặt nước, bao thế hệ nghệ sĩ đã kể những câu chuyện dân gian, những chứng nhân lịch sử. Tuy nhiên, nếu chỉ dựa vào giá trị truyền thống mà thiếu đổi mới, khán giả khó có thể gắn bó lâu dài. Nhận thức rõ điều đó, Nhà hát Múa rối Việt Nam không ngừng sáng tạo, mở rộng đối tượng khán giả thay vì chỉ hướng đến khách du lịch và thiếu nhi. Những vở diễn được đầu tư công phu, kết hợp giữa truyền thống và hơi thở hiện đại, để mỗi buổi diễn không chỉ là một màn trình diễn mà còn là câu chuyện sống động, truyền tải những vấn đề nóng bỏng đương thời.

Nặng lòng với những con rối, NSND Nguyễn Tiến Dũng luôn trăn trở: "Giữ gìn truyền thống không có nghĩa là đóng khung trong những gì đã cũ. Nghệ thuật chỉ thực sự sống khi nó có khả năng thích nghi với thời đại, khi những câu chuyện chạm được vào trái tim khán giả hôm nay". Với tâm huyết ấy, ông cùng các nghệ sĩ không ngại thử nghiệm, đưa rối nước bước ra khỏi không gian quen thuộc của sân khấu Nhà hát, để xuất hiện trên sân khấu hoành tráng. Dù ở đâu, điều họ mang theo không chỉ là những con rối gỗ mà còn là niềm kiêu hãnh về một di sản văn hóa mang dấu ấn dân tộc.

Để rối nước đến gần hơn với khán giả hôm nay, các nghệ sĩ đã mạnh dạn chơi âm nhạc dân tộc theo phong cách đương đại, sử dụng ánh sáng, kỹ xảo để làm mới những vở diễn. *Truyện cổ Andersen*, *Dế mèn phiêu lưu ký*, *Khúc đồng dao*… là những vở diễn tiêu biểu, vừa giữ được hồn cốt dân tộc, vừa mang đến sự mới mẻ, thu hút những người trẻ vốn quen thuộc với nhịp sống hiện đại.

Thế nhưng, con đường đổi mới chưa bao giờ dễ dàng. Với những nghệ sĩ, mỗi lần biểu diễn là một lần kết nối với văn hóa ngàn đời của dân tộc. Dù hành trình phía trước còn nhiều thử thách, họ vẫn kiên trì bước tiếp, hun đúc ngọn lửa đam mê. Ngọn lửa ấy không chỉ được nuôi dưỡng bằng những giọt mồ hôi sau cánh gà, mà còn từ những ánh mắt, nụ cười của khán giả và từ niềm tự hào khi nghệ thuật dân tộc vẫn vững vàng sau bao thăng trầm.

"Chúng tôi luôn tâm niệm, mỗi buổi diễn không chỉ đơn thuần là một tiết mục mà còn là cách chúng tôi gìn giữ và lan tỏa hồn Việt. Khi những tràng pháo tay vang lên, đó không chỉ là sự công nhận dành cho nghệ sĩ mà còn là niềm tin rằng nghệ thuật truyền thống, nếu biết làm mới mình, sẽ luôn có chỗ đứng trong lòng khán giả", NSND Nguyễn Tiến Dũng xúc động nói.

Với lòng kiên trì, sáng tạo và đam mê, toàn bộ nghệ sĩ của Nhà hát Múa rối Việt Nam đã và đang nỗ lực đưa nghệ thuật truyền thống vươn xa. Đó không chỉ là hành trình của những con rối mà còn là câu chuyện của những người gìn giữ hồn cốt dân tộc. Khi ánh đèn tắt, mặt nước lặng yên, điều còn đọng lại chính là niềm tự hào về một di sản bền bỉ tỏa sáng qua thời gian. ■

Dấu ấn Quảng Nam qua tài liệu lưu trữ: Chặng đường 50 năm hình thành và phát triển

Nhân kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng Quảng Nam (24.3.1975 - 24.3.2025), UBND tỉnh Quảng Nam đã tổ chức triển lãm đặc biệt mang tên *Dấu ấn lịch sử Quảng Nam qua tài liệu lưu trữ* tại Trung tâm Lưu trữ lịch sử Quảng Nam. Đây là một sự kiện quan trọng, nhằm tôn vinh chặng đường 50 năm phát triển của tỉnh, đồng thời khắc họa những dấu mốc lịch sử, đấu tranh cách mạng và quá trình xây dựng, phát triển vùng đất này.

Triển lãm được chia thành ba phần chính: *Những dấu mốc lịch sử hình thành tỉnh Quảng Nam, Lịch sử đấu tranh cách mạng của nhân dân Quảng Nam và Quảng Nam xây dựng và phát triển từ năm 1975 đến nay*. Với hơn 150 tài liệu và hình ảnh quý giá được lựa chọn trưng bày, trong đó có tài liệu Mộc bản Triều Nguyễn - một Di sản Tư liệu thế giới, triển lãm không chỉ mang đến cái nhìn sinh động về quá trình hình thành và phát triển của Quảng Nam qua các thời kỳ lịch sử mà còn giúp người xem hiểu rõ hơn về những hy sinh và nỗ lực của các thế hệ đi trước.

Tất cả các tài liệu, hình ảnh đều được sưu tầm từ các Trung tâm Lưu trữ quốc gia, các thư viện, bảo tàng, cơ quan báo chí, cũng như các nhà nghiên cứu và sưu tầm trong tỉnh và ngoài tỉnh. Triển lãm sẽ tiếp tục diễn ra cho đến hết ngày 24.3, mời gọi công chúng cùng khám phá và tri ân những giá trị lịch sử vô giá của Quảng Nam.

HUY VŨ

HÀNH TRÌNH KHÔI PHỤC CHỮ VIẾT CƠ TU:

Từ mai một đến hồi sinh

● THU HOÀI

Nhằm bảo tồn và phát triển hệ thống chữ viết của cộng đồng Cơ Tu, vừa qua, UBND tỉnh Quảng Nam phối hợp với Viện Ngôn ngữ học (Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam) tổ chức hội thảo công bố Bộ chữ viết Cơ Tu, với sự tài trợ của Quỹ Frostfondet (Na Uy).

Hội thảo do ông Trần Anh Tuấn, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Nam và TS Đặng Thị Phượng, Phó Viện trưởng phụ trách Viện Ngôn ngữ học Việt Nam chủ trì. Sự kiện quy tụ đông đảo chuyên gia ngôn ngữ học, dân tộc học, cùng các cán bộ quản lý từ Quảng Nam và Thừa Thiên Huế.

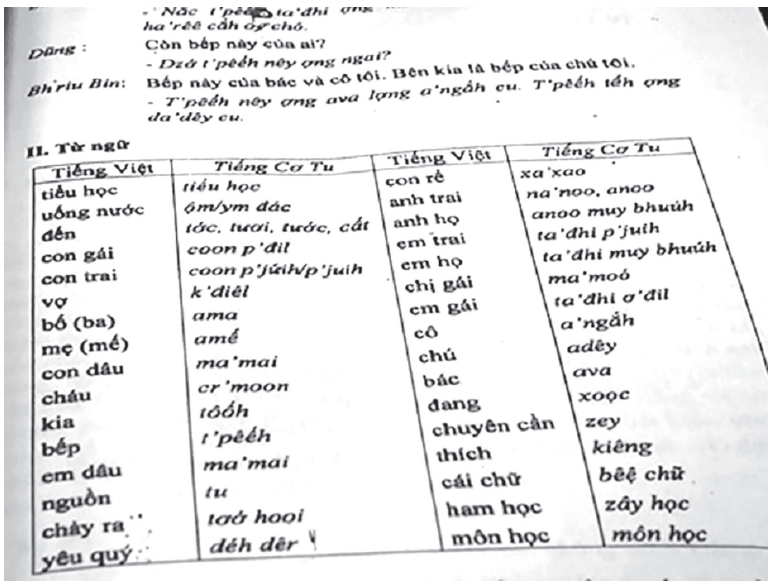
Quá trình hình thành chữ viết Cơ Tu

Phát biểu tại Hội thảo, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Nam Trần Anh Tuấn đã nhấn mạnh vai trò quan trọng của việc bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống, trong đó chữ viết Cơ Tu là một phần thiết yếu. Ông khẳng định, việc xây dựng và chuẩn hóa bộ chữ viết này sẽ là nền tảng để đưa vào giảng dạy trong hệ thống giáo dục địa phương, giúp thế hệ trẻ Cơ Tu gìn giữ ngôn ngữ dân tộc.

Thông tin tại Hội thảo cho biết, từ năm 1956, Ban Cán sự miền Tây Quảng Đà đã giao nhiệm vụ nghiên cứu hệ thống chữ viết Cơ Tu cho đồng chí Lê Hồng Mao (tên gọi Conh Ta Lăng trong cộng đồng Cơ Tu) dưới sự chỉ đạo của đồng chí Quách Xân (Conh Axoớp). Thời kỳ đầu, chữ Cơ Tu được giảng dạy tại các trường Zhương (huyện Nam Giang), Za Hung (huyện Đông Giang), thôn T'ghêy, xã A Vương (huyện Tây Giang).

Thời điểm này, hệ thống chữ viết Cơ Tu được đưa vào giảng dạy tại trường Apăng (xã Sông Kôn, huyện Đông Giang), dần hoàn thiện và sử dụng rộng rãi trong cộng đồng. Tuy nhiên, trong bối cảnh chiến tranh leo thang, việc phổ biến chữ viết Cơ Tu còn mang một ý nghĩa đặc biệt: Trở thành công cụ tuyên truyền hiệu quả để đồng bào nhanh chóng tiếp cận thông tin cách mạng.

Cũng từ nhu cầu cấp thiết ấy, tờ báo *Gung Dưr (Vùng lên)* bằng chữ Cơ Tu ra đời, đánh dấu bước ngoặt trong phong trào đấu tranh của đồng bào miền núi Quảng Nam. Báo giúp người Cơ Tu không chỉ học chữ mà còn nâng cao nhận thức, góp phần vào cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Dăng : Còn bếp này của ai?
- Dưới t'pếh nêy ơng ngai?

Bh'riu Bin: Bếp này của bác và cô tôi. Bên kia là bếp của chú tôi.
- T'pếh nêy ơng ava lợng a'ngăh eu. T'pếh tếh ơng da'dêy eu.

II. Từ ngữ

Tiếng Việt	Tiếng Cơ Tu	Tiếng Việt	Tiếng Cơ Tu
tiểu học	tiểu học	con rể	xa'xao
uống nước	ôm/ym đác	anh trai	na'noo, anoo
đến	tớc, tươi, tước, cắt	anh họ	anoo muy bhuúh
con gái	coon p'đil	em trai	ta'đhi p'juih
con trai	coon p'juih/p'juih	em họ	ta'đhi muy bhuúh
vợ	k'điêl	chị gái	ma'moó
bố (ba)	ama	em gái	ta'đhi ơ'đil
mẹ (mế)	amế	cô	a'ngăh
con dâu	ma'mai	chú	adêy
cháu	cr'moon	bác	ava
kia	tôốh	đang	xoọc
bếp	t'pêếh	chuyên cần	zey
em dâu	ma'mai	thích	kiêng
nguồn	tu	cái chữ	bêệ chữ
chảy ra	tớớ hooi	ham học	zây học
yêu quý	đéh dêr	môn học	môn học

Chữ viết Cơ Tu trong cuốn sách "Tài liệu giảng dạy tiếng dân tộc Cơ Tu" được ấn hành vào năm 2010 (Ảnh tư liệu)

Một lớp học vùng cao của tỉnh Quảng Nam

Sau năm 1975, chữ viết Cơ Tu dần mai một, đặt ra thách thức lớn trong việc bảo tồn di sản ngôn ngữ của cộng đồng này. Trước thực trạng đó, chính quyền và người dân miền núi Quảng Nam đã không ngừng tìm kiếm giải pháp để khôi phục và phát triển chữ viết Cơ Tu, đảm bảo giá trị văn hóa không bị lãng quên.

"Hệ thống chữ viết Cơ Tu ra đời là một dấu mốc quan trọng trong sự phát triển ngôn ngữ của đồng bào. Người Cơ Tu gọi đây là *chữ cách mạng*, bởi chính nhờ cách mạng mà dân tộc Cơ Tu mới có chữ viết của riêng mình", Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Nam nhấn mạnh.

PGS.TS Nguyễn Hữu Hoành (Hội Ngôn ngữ học Việt Nam) chia sẻ về quá trình nghiên cứu, sưu tầm và chọn lọc nhằm xây dựng bộ chữ viết Cơ Tu tại Việt Nam. Các đại biểu tham dự cũng đánh giá cao nỗ lực kế thừa và phát triển hệ thống chữ viết này từ các thế hệ trước; đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của việc hoàn thiện bộ chữ Cơ Tu, tạo nên một hệ thống thống nhất để ứng dụng rộng rãi trong đời sống, giáo dục và công tác bảo tồn văn hóa.

Nỗ lực bảo tồn văn hóa Cơ Tu gắn với phát triển du lịch

Theo đại diện Sở GD&ĐT Quảng Nam, sau khi bộ chữ Cơ Tu được hoàn thiện và chính thức công bố, Sở sẽ tiến hành khảo sát và xây dựng phương án triển khai giảng dạy. Mục tiêu là sớm phê duyệt chương trình để đưa chữ Cơ Tu vào các cấp học phổ thông trên địa bàn tỉnh.

Thời gian qua, Quảng Nam đã đặc biệt quan tâm đến việc bảo tồn và phát triển tiếng nói, chữ viết Cơ Tu. Nhiều hội thảo, tọa đàm đã được tổ chức với sự tham gia của các nhà nghiên cứu, chuyên gia ngôn ngữ nhằm hoàn thiện bộ chữ này, từng bước đi vào giảng dạy chính thức. Bên cạnh đó, các địa phương có đồng bào Cơ Tu sinh sống cũng tích cực phát huy giá trị chữ viết, khuyến khích cộng đồng nghiên cứu và gìn giữ. Một số huyện miền núi đã chủ động đưa chữ Cơ Tu vào chương trình giảng dạy và cấp chứng chỉ, đặc biệt dành cho cán bộ là người Kinh có nguyện vọng công tác lâu dài tại miền núi.

Điển hình, UBND huyện Tây Giang đã mở các lớp truyền giảng văn hóa *Tiếng nói và chữ viết Cơ Tu* dành cho cán bộ, công chức, viên chức đang làm việc tại các cơ quan, đơn vị và trường học trên địa bàn. Đây là một trong những bước đi quan trọng nhằm duy trì và phát huy giá trị văn hóa đặc sắc của đồng bào Cơ Tu, góp phần bảo tồn ngôn ngữ dân tộc trong bối cảnh hội nhập và phát triển.

Bên cạnh việc khôi phục và phát triển chữ viết, tỉnh Quảng Nam cũng đang triển khai nhiều hoạt động nhằm gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào Cơ Tu, đặc biệt với sự hỗ trợ của Dự án 6 - *Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch.*

Trong khuôn khổ dự án, nhiều mô hình và chương trình bảo tồn đã được thực hiện, tiêu biểu như: Nâng cấp, cải tạo Làng truyền thống Cơ Tu, Làng Văn hóa - Du lịch cộng đồng tại thôn Pơ'ning và thôn Ta Lang (huyện Tây Giang); Hỗ trợ đầu tư, sửa chữa các hạng mục phục vụ du lịch tại thôn Aréh - Đhrồng; Tổ chức tập huấn, truyền dạy nghề dệt thổ cẩm truyền thống và múa *Tântung Dadă* - những di sản văn hóa quan trọng của người Cơ Tu tại huyện Đông Giang; Phục dựng lễ cưới truyền thống của đồng bào Cơ Tu tại xã Tà Bhing, huyện Nam Giang, tái hiện những nét đẹp văn hóa đặc sắc của cộng đồng…

Tháng 9.2024, Cục Văn hóa cơ sở (Bộ VHTTDL) phối hợp với UBND huyện Nam Giang tổ chức tập huấn xây dựng mô hình bảo tồn văn hóa truyền thống Cơ Tu trong đời sống văn hóa cơ sở tại xã Tà Bhing. Chương trình không chỉ giúp đồng bào chọn lọc, gìn giữ và phát huy nét đẹp văn hóa truyền thống, mà còn hướng đến bài trừ hủ tục, tập quán lạc hậu.

Đặc biệt, các nội dung tập huấn còn trang bị kỹ năng tổ chức CLB văn hóa dân gian, hướng dẫn truyền dạy các làn điệu dân ca, dân vũ đặc sắc của người Cơ Tu. Những học viên có năng khiếu về nghệ thuật trình diễn sẽ được lựa chọn để thành lập CLB văn nghệ truyền thống, góp phần gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa độc đáo của cộng đồng.

Song song với các hoạt động bảo tồn di sản văn hóa phi vật thể, việc phát triển và đưa chữ viết Cơ Tu vào giảng dạy đóng vai trò quan trọng trong hành trình bảo tồn văn hóa của đồng bào Cơ Tu. Ngôn ngữ vừa là công cụ giao tiếp vừa là chìa khóa lưu giữ tri thức dân gian, phong tục tập quán và tinh thần của cộng đồng.

Thông qua những nỗ lực này, chính quyền và người dân không chỉ góp phần nâng cao nhận thức về giá trị văn hóa truyền thống, mà còn tạo động lực để đồng bào Cơ Tu tự hào, gắn kết và phát triển cộng đồng trong thời kỳ hội nhập. ■

Đà Nẵng đấu giá cho thuê đất, duy trì chợ đêm Sơn Trà phục vụ du lịch

Trước sức hút mạnh mẽ của chợ đêm Sơn Trà đối với du khách, UBND TP Đà Nẵng quyết định tiếp tục tổ chức đấu giá cho thuê đất ngắn hạn để duy trì hoạt động của mô hình này. Theo Trung tâm Phát triển quỹ đất Đà Nẵng, hai khu đất làm chợ đêm Sơn Trà sẽ được cho thuê trong ngắn hạn. Cả hai khu vực đều tọa lạc tại vị trí đắc địa, ngay đường dẫn lên cầu Rồng, phía sau Trung tâm Hành chính quận Sơn Trà, với tổng diện tích 3.811m^2. Cụ thể: Khu A2-4: 2.202m^2, giá khởi điểm hơn 261.000 đồng/m^2/năm; Khu A2-5: 1.608m^2, giá khởi điểm hơn 273.000 đồng/m^2/năm.

Thời hạn cho thuê kéo dài 36 tháng kể từ ngày ký hợp đồng. Đơn vị tham gia đấu giá phải đáp ứng các điều kiện về năng lực tài chính, quản lý, đầu tư và cam kết sử dụng đất đúng mục đích. Đặc biệt, doanh nghiệp thuê đất phải đảm bảo sắp xếp địa điểm kinh doanh cho 190 tiểu thương đang hoạt động tại chợ đêm Sơn Trà theo hợp đồng với Công ty cổ phần DHTC Đa Năng, đơn vị được giao thí điểm vận hành chợ từ năm 2018.

Chợ đêm Sơn Trà không chỉ là địa điểm du lịch sầm uất, mà còn là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy kinh tế ban đêm của Đà Nẵng. Nơi đây thu hút đông đảo khách du lịch quốc tế, đặc biệt từ Trung Quốc, Hàn Quốc, Ấn Độ, góp phần tạo nên sức sống nhộn nhịp cho thành phố về đêm.

Chợ hoạt động từ 17h30 - 24h hằng ngày, với các ngành hàng đa dạng như: Ẩm thực, mỹ nghệ, quà lưu niệm, sản phẩm địa phương, thời trang, giày dép, túi xách, spa… Đây không chỉ là nơi mua sắm, trải nghiệm văn hóa bản địa mà còn góp phần quảng bá hình ảnh Đà Nẵng như một điểm đến sôi động và hiện đại.

NGỌC HÀ

VŨ ĐIỆU QUÂN DÂN:

Nối liền tình đồng bào, đồng chí

Bài, ảnh: MAI THẮNG

Khi những giai điệu sôi động vang lên, gần 500 cán bộ chiến sĩ trẻ từ các đơn vị hải quân lập tức hóa thân thành những vũ công tài năng, biểu diễn điệu nhảy đặc trưng của lính biển, giữa không khí rộn ràng của những tràng vỗ tay vang dội và tiếng hò reo cổ vũ cuồng nhiệt từ hàng ngàn cán bộ, chiến sĩ và người dân.

Cùng thắp sáng tình yêu Tổ quốc

Vừa qua, tại TP Vũng Tàu (Bà Rịa - Vũng Tàu), Bộ Tư lệnh Vùng 2 Hải quân đã tổ chức Hội thi "Vũ điệu sinh hoạt tập thể" dành cho cán bộ chiến sĩ quân đội. Đây là hoạt động chào mừng kỷ niệm 16 năm Ngày thành lập Vùng 2 Hải quân; 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và 70 năm Ngày truyền thống Hải quân Nhân dân Việt Nam anh hùng. Đại tá Đỗ Hồng Duyên, Phó Chính ủy Vùng 2 Hải quân đã tham dự và chỉ đạo Hội thi.

Không khí Hội thi diễn ra vui tươi, phấn khởi, với sự cổ vũ nhiệt tình từ hàng ngàn cán bộ, chiến sĩ đến từ các đơn vị hải quân ở các khu vực: TP.HCM, Đồng Nai, Bình Thuận và Bà Rịa - Vũng Tàu. Âm nhạc rộn ràng vang lên, gần 500 cán bộ chiến sĩ trẻ và thanh niên từ các đơn vị kết nghĩa trong trang phục cờ Tổ quốc và áo xanh nước biển, đã cùng nhau biểu diễn 5 vũ điệu đặc sắc: *Vũ điệu niềm tin, Vũ điệu quân dân, Vũ điệu hành quân, Vũ điệu lính trẻ, Vũ điệu hòa bình*.

Điều đặc biệt và cuốn hút nhất là các vũ công không chỉ thực hiện những động tác cơ bản mà còn "tạo hình" thành những đóa hoa hoặc biểu trưng của đơn vị. Dưới ánh sáng thay đổi từ huyền ảo đến rực rỡ, họ đã biểu diễn hết mình, cống hiến cho khán giả những màn trình diễn mãn nhãn. Trong số đó, ấn tượng mạnh mẽ nhất là tiết mục của Lữ đoàn 171 Hải quân. 70 chiến sĩ đã xếp thành hình chữ "171", truyền tải thông điệp về truyền thống anh hùng của Lữ đoàn 171, luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ vùng biển, vùng trời và thềm lục địa thiêng liêng của Tổ quốc.

Màn trình diễn *Vũ điệu quân dân* của Lữ đoàn 125 Hải quân cũng gây ấn tượng sâu sắc với khán giả. Các cô gái của đơn vị trong trang phục áo xanh thanh niên, cùng các chiến sĩ trẻ mặc áo cờ Tổ quốc, đã xếp hình biểu trưng của đơn vị, rồi đan xen thành hình cánh quạt trong tiếng nhạc rộn ràng. Trong khi đó, 70 vũ công của Lữ đoàn 161 tạo hình con tàu tên lửa tiến công nhanh, đang hành trình trên biển đầy ấn tượng.

"Vũ điệu lính trẻ" được các tân binh trình diễn tại Hội thi

Hội thi đã để lại dấu ấn khó quên, không chỉ là những điệu nhảy sinh hoạt tập thể, mà còn là tình đoàn kết, sức mạnh và sự sáng tạo của những chiến sĩ hải quân trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc.

Sân chơi sáng tạo, gắn kết tình đồng bào, đồng chí

Trung tá Nguyễn Thị Nga, người trực tiếp hướng dẫn các điệu vũ cho các chiến sĩ trẻ tại Lữ đoàn 171 Hải quân, chia sẻ: "Hội thi các vũ điệu do cán bộ chiến sĩ trình bày không chỉ đánh giá quá trình luyện tập miệt mài mà còn là sân chơi bổ ích, giúp rèn luyện sức khỏe và thể mỹ cho bộ đội. Đây cũng là dịp để đánh giá phong trào văn hóa văn nghệ và sự quan tâm của lãnh đạo, chỉ huy đối với các hoạt động văn nghệ quần chúng tại đơn vị cơ sở. Phong trào đã nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình từ cán bộ chiến sĩ, tạo ra một sân chơi lành mạnh, bổ ích và là cầu nối gắn kết giữa cán bộ chiến sĩ với đoàn viên thanh niên địa phương".

Lữ đoàn 125 trình diễn "Vũ điệu niềm tin"

Trung tá Nguyễn Minh Dương đến từ Lữ đoàn 125 Hải quân cũng không giấu được sự phấn khởi: "Hàng trăm cán bộ, chiến sĩ của Lữ đoàn rất vui mừng khi nhận được nhiệm vụ luyện tập vũ điệu tuổi trẻ. Đây thực sự là một sân chơi lành mạnh và bổ ích, giúp cán bộ, chiến sĩ phát triển tư tưởng, tình cảm yêu quý đơn vị và quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao".

Thiếu tá Hà Thị Kim Cúc, Chủ tịch Hội Phụ nữ Lữ đoàn Tàu săn ngầm 171 Hải quân, xúc động bày tỏ: "Năm vũ điệu sinh hoạt tập thể trong môi trường quân đội đã trở thành một món ăn tinh thần quý giá. Qua các vũ điệu này, tôi cảm thấy tình yêu đối với đơn vị ngày càng sâu đậm và quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà lãnh đạo giao phó".

Đêm hội thi vũ điệu sinh hoạt tập thể của Bộ Tư lệnh Vùng 2 Hải quân khép lại trong sự tiếc nuối của hàng ngàn cán bộ, chiến sĩ và thanh niên các đơn vị kết nghĩa. Ban giám khảo đã trao giải Nhất cho các vũ công Lữ đoàn 171 và Lữ đoàn 125. Tuy nhiên, điều quan trọng nhất là phong trào văn hóa văn nghệ ở đơn vị cơ sở đã khoác lên mình một màu áo mới - màu áo của sự đoàn kết, gắn bó giữa cán bộ và chiến sĩ, giữa chiến sĩ với chiến sĩ, giữa bộ đội với nhân dân tại địa bàn đóng quân.

Thông qua 5 điệu vũ và những bản nhạc sôi động, trái tim của những người lính trẻ như được thắp lên bởi tình yêu biển đảo, khơi dậy niềm tự hào và thắm tình đồng chí đồng đội. Những vũ điệu này không chỉ là những bước nhảy, mà còn là nhịp cầu giúp tình quân dân ngày càng gắn kết, gần gũi hơn.■

Tuyên dương điển hình tiên tiến trong phong trào khuyến học, khuyến tài

Hội Khuyến học tỉnh Bắc Kạn vừa tổ chức Hội nghị triển khai công tác khuyến học, khuyến tài và xây dựng xã hội học tập năm 2025, đồng thời biểu dương các điển hình tiên tiến giai đoạn 2021-2025.

Hiện toàn tỉnh có hơn 71.200 gia đình học tập, 50 dòng họ học tập và trên 1.250 cộng đồng học tập. Tỷ lệ công dân học tập đạt trên 68% so với tổng số người đăng ký. Quỹ khuyến học toàn tỉnh đạt trên 12 tỉ đồng, hỗ trợ hàng nghìn suất học bổng, khen thưởng cho học sinh, giáo viên và người cao tuổi, góp phần khích lệ tinh thần học tập trong cộng đồng.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Hoàng Thu Trang đề nghị các cấp Hội Khuyến học tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức về học tập suốt đời, thực hiện hiệu quả các chương trình, đề án của Chính phủ về xây dựng xã hội học tập giai đoạn 2021-2030. Đồng thời, cần tăng cường xã hội hóa quỹ khuyến học, tổ chức tốt công tác thi đua, khen thưởng nhằm lan tỏa phong trào học tập sâu rộng hơn trong xã hội.

MINH THÚY

Chuyển đổi số sẽ góp phần nâng cao thành tích thể thao

● VÂN SA

Chiều 20.3, tại Cục Thể dục thể thao Việt Nam, Hội thảo Chuyển đổi số trong phong trào Olympic Việt Nam đã được tổ chức nhằm ứng dụng công nghệ số vào phát triển phong trào Olympic Việt Nam. Từ đó giúp tăng cường nhận thức về vai trò và tầm quan trọng của đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số trong quản lý, vận hành, công tác huấn luyện, tổ chức thi đấu cũng như tổng hợp cơ sở dữ liệu về Phong trào Olympic Việt Nam.

Hội thảo được kỳ vọng sẽ là chìa khóa giúp thể thao nói chung và phong trào Olympic nói riêng tiến tới một tương lai phát triển mạnh mẽ, bền vững **Ảnh: THÁI DƯƠNG**

Theo Cục trưởng Cục Thể dục thể thao Việt Nam Đặng Hà Việt, chuyển đổi số đang là xu thế tất yếu trên toàn thế giới và là một giải pháp quan trọng, cấp thiết, làm cơ sở để xây dựng và triển khai thực hiện các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia, địa phương, từng ngành, từng lĩnh vực. Hội thảo được tổ chức nhằm cụ thể hóa các chủ trương, mục tiêu, nhiệm vụ về chuyển đổi số theo tinh thần chỉ đạo tại Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển KHCN, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Kết luận số 70 của Bộ Chính trị về phát triển thể dục thể thao trong giai đoạn mới; Chiến lược phát triển thể dục thể thao Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Kết luận của Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng, Chủ tịch Ủy ban Olympic Việt Nam tại Hội nghị tổng kết 2024 và triển khai các nhiệm vụ trọng tâm của Ủy ban Olympic Việt Nam năm 2025.

"Hội thảo là dịp để chúng ta cùng chia sẻ, thảo luận về việc xây dựng, vận hành và khai thác hiệu quả hệ thống cơ sở dữ liệu toàn bộ hoạt động TDTT, cũng như xây dựng, thiết lập hệ thống kỹ thuật, công cụ ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại trong lĩnh vực TDTT; triển khai các ứng dụng phân tích, khai thác dữ liệu lớn, ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), ứng dụng công nghệ thực tế ảo (VR) trong đào tạo vận động viên, hướng dẫn tập luyện thi đấu và tổ chức sự kiện thể thao...", Cục trưởng Đặng Hà Việt nhấn mạnh.

Cục trưởng Đặng Hà Việt cho rằng, chuyển đổi số còn là công cụ hữu hiệu giúp cho các nhà quản lý thể thao giảm bớt công sức thủ công, tăng tính chính xác và tiết kiệm thời gian; đối với các huấn luyện viên và vận động viên, sẽ giúp phân tích hiệu suất của mình thông qua các thiết bị đo lường, cảm biến và phần mềm phân tích dữ liệu từ đó hạn chế tối thiểu nguy cơ chấn thương trong tập luyện và thi đấu cũng như tăng cường tính minh bạch và công bằng trong việc quyết định kết quả. Việc chuyển đổi số sẽ giúp đưa các hoạt động TDTT đến gần hơn với cộng đồng bằng các ứng dụng thiết bị di động, thiết bị công nghệ thông minh. Dựa vào đó người dân có thể tham gia thể dục thể thao theo cách riêng của mình và phù hợp với điều kiện, thời gian cho phép.

Tại Hội thảo, các đại biểu đã thảo luận về vai trò của chuyển đổi số trong việc phát triển phong trào Olympic tại Việt Nam, từ công tác đào tạo, huấn luyện đến tổ chức thi đấu và quản lý vận động viên; Giới thiệu các mô hình, nền tảng công nghệ và giải pháp số hóa giúp nâng cao hiệu quả trong huấn luyện, giám sát sức khỏe, phân tích dữ liệu và tối ưu hóa thành tích thi đấu. Trao đổi về vấn đề bản quyền và quyền tác giả trong việc bảo vệ quyền lợi của các cá nhân và tổ chức trong môi trường số hóa; Chia sẻ kinh nghiệm thực tế từ các liên đoàn thể thao, tổ chức quốc tế và doanh nghiệp công nghệ trong lĩnh vực thể thao số, truyền thông, tiếp thị thể thao và phát triển kinh tế thể thao; Đề xuất chính sách và giải pháp nhằm đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong hệ thống thể thao Việt Nam, góp phần nâng cao thành tích thi đấu và mở rộng phong trào thể thao cộng đồng.

Theo các chuyên gia, chuyển đổi số trong lĩnh vực thể thao là thay đổi cách thức hoạt động từ việc vận hành dựa trên kinh nghiệm và thông tin cảm tính sang vận hành dựa trên dữ liệu chính xác. Mục tiêu của chuyển đổi số trong lĩnh vực TDTT là thiết lập một nền tảng dữ liệu tập trung phục vụ quản lý, vận hành, nhằm hỗ trợ tối ưu thành tích VĐV dựa trên phân tích dữ liệu và hỗ trợ ra quyết định.

Việc này được thực hiện thông qua quá trình số hóa quy trình huấn luyện và phân tích kỹ thuật nhằm nâng cao thành tích VĐV và nâng cao độ chính xác trong đánh giá thành tích VĐV; Tăng tương tác với người hâm mộ thông qua nền tảng công nghệ truyền thông đa phương tiện, làm cơ sở cho việc huy động hiệu quả các nguồn lực xã hội hóa phục vụ cho các hoạt động của thể thao Việt Nam; Tối ưu quản lý giải đấu, minh bạch hóa quá trình huấn luyện và chống gian lận trong thi đấu.

Chuyển đổi số đang trở thành xu thế tất yếu trong mọi lĩnh vực và thể thao không phải là ngoại lệ. Chuyển đổi số không chỉ giúp người làm thể thao quản lý tốt hơn các sự kiện thể thao, mà còn tạo ra những giá trị mới cho nền thể thao quốc gia và quốc tế. Vì thế Hội thảo "Chuyển đổi số trong phong trào Olympic Việt Nam" hứa hẹn sẽ là chìa khóa giúp thể thao nói chung và phong trào Olympic nói riêng tiến tới một tương lai phát triển mạnh mẽ, bền vững và toàn diện hơn trong kỷ nguyên số, góp phần đưa thể thao Việt Nam tiệm cận với xu hướng phát triển toàn cầu.■

Huy động các nguồn cho phát triển thể dục, thể thao

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương vừa ký Quyết định số 675/QĐ-BVHTTDL ban hành Kế hoạch triển khai Chiến lược phát triển thể dục, thể thao (TDTT) Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Kế hoạch được ban hành nhằm cụ thể hóa và triển khai thực hiện có hiệu quả các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp tại Quyết định số 1189/QĐ-TTg ngày 15.10.2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển TDTT Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Đồng thời xác định nhiệm vụ cụ thể và trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị có liên quan trong việc tổ chức thực hiện Chiến lược.

Kế hoạch đề ra 7 nhiệm vụ chung là: Hoàn thiện thể chế, chính sách; Phát triển TDTT cho mọi người; Phát triển thể thao thành tích cao; Hợp tác quốc tế về thể thao; Đào tạo, phát triển nhân lực TDTT; Truyền thông, chuyển đổi số về TDTT; Tăng cường nguồn lực đầu tư, phát triển TDTT.

Trong 7 nhiệm vụ chung, nhiệm vụ truyền thông, chuyển đổi số về TDTT sẽ bao gồm: Tăng cường truyền thông, nâng cao nhận thức về tác dụng của hoạt động TDTT; chú trọng đẩy mạnh truyền thông về giáo dục thể chất và thể thao trường học, coi giáo dục thể chất là biện pháp giáo dục quan trọng nhằm phát triển thể lực, tầm vóc, rèn luyện kỷ luật, ý chí, bản lĩnh cho thế hệ trẻ của đất nước; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), ứng dụng công nghệ thực tế ảo (VR) trong đào tạo vận động viên, hướng dẫn tập luyện và tổ chức các sự kiện thể thao.

Với việc tăng cường nguồn lực đầu tư, phát triển TDTT, nhiệm vụ đề ra sẽ là đẩy mạnh xã hội hóa nhằm huy động các nguồn đầu tư, tài trợ cho phát triển TDTT; tạo cơ chế khuyến khích các tổ chức, cá nhân tham gia đầu tư qua hình thức đầu tư trực tiếp, hợp tác công - tư, liên doanh, liên kết khai thác đất đai, công trình, tổ chức sự kiện thể thao. Ưu tiên đầu tư một số cơ sở trọng điểm về đào tạo, huấn luyện vận động viên đỉnh cao.

Bên cạnh đó, Kế hoạch cũng đề ra các nhiệm vụ cụ thể gồm: Tuyên truyền và tổ chức triển khai Chiến lược; Hoàn thiện thể chế, chính sách, pháp luật về TDTT; Phát triển TDTT cho mọi người (gồm: Phát triển TDTT quần chúng, phát triển giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trường học, phát triển TDTT trong lực lượng vũ trang); Phát triển thể thao thành tích cao, thể thao chuyên nghiệp; Hội nhập, hợp tác quốc tế về TDTT; Nghiên cứu, ứng dụng khoa học - công nghệ, chuyển đổi số, y học, phòng, chống Doping trong thể thao; Tăng cường nguồn lực và cơ sở vật chất kỹ thuật thể thao; Phát triển kinh tế thể thao.

T.S

DƯ ÂM TRẬN VIỆT NAM 2-1 CAMPUCHIA:

Thắng nhưng chưa đã!

● **KHẢI HƯNG**

Tuyển Việt Nam đánh bại Campuchia ở trận giao hữu tối 19.3, nhưng màn thể hiện của thầy trò HLV Kim Sang-sik lại mang đến nhiều nỗi lo hơn niềm vui.

Đội tuyển Việt Nam giành chiến thắng nhưng chưa đem đến màn trình diễn thuyết phục

Chiến thắng nhọc nhằn

Sau chức vô địch ASEAN Cup 2024, tuyển Việt Nam chắc chắn nhận không ít sự kỳ vọng từ người hâm mộ. Dù chỉ là trận giao hữu mang ý nghĩa chuẩn bị cho vòng loại Asian Cup 2027, cuộc đọ sức giữa các "Chiến binh sao vàng" và đối thủ láng giềng Campuchia vẫn tạo nên sức hút không nhỏ đối với giới mộ điệu nước nhà.

Ngay cả HLV Kim Sang-sik cũng tỏ ra thận trọng. Thay vì thử nghiệm một vài gương mặt mới, chiến lược gia người Hàn Quốc quyết định sử dụng bộ khung đã giúp tuyển Việt Nam bước lên đỉnh Đông Nam Á. So với trận chung kết lượt về trên đất Thái Lan cách đây hơn hai tháng, tuyển Việt Nam chỉ có bốn sự thay đổi. Duy Mạnh, Việt Hưng, Quang Hải và Hai Long xuất phát ngay từ đầu, thế chỗ Xuân Mạnh, Văn Vĩ, Ngọc Quang và Xuân Son. Đây đều là những sự thay thế rất chất lượng, ngoại trừ vị trí trên tuyến đầu của Xuân Son. Nhờ vậy, tuyển Việt Nam nhập cuộc hứng khởi.

Chủ động cầm bóng chắc, sự cơ động nơi tuyến giữa của bộ đôi Quang Hải - Hoàng Đức giúp khả năng phân phối bóng của đội chủ nhà trở nên nhịp nhàng, uyển chuyển. Sau một vài cơ hội bị bỏ lỡ, Hai Long tạo nên tuyệt phẩm sút phạt đẳng cấp, mở tỷ số ở phút 25. Chứng kiến Việt Hưng có phần hơi khớp ở khu vực giữa sân, HLV Kim Sang-sik quyết định tung Văn Vĩ vào thay ở phút 28. Và cũng chỉ mất chưa đầy 10 phút để cầu thủ chạy cánh thuộc biên chế Nam Định tỏa sáng. Chớp thời cơ từ tình huống phòng ngự bóng bổng lúng túng của đối phương, Văn Vĩ nhanh chân bắt vô-lê, khiến thủ thành Keo Soksela phải lần thứ hai vào lưới nhặt bóng.

Trên đà hưng phấn, các chàng trai áo đỏ tiếp tục duy trì sức ép lên khung thành đối diện. Song, không có thêm bàn thắng nào được ghi khi hai đội bước vào giờ nghỉ giữa hiệp.

Hiệp hai đầy lo lắng

Trở lại sân sau giờ nghỉ giữa trận, tuyển Việt Nam thể hiện bộ mặt hoàn toàn trái ngược. Trong thế bị dẫn bàn, Campuchia vùng lên mạnh mẽ. Nhờ trục dọc gồm các cầu thủ nhập tịch như hậu vệ Takaki Ose, Kan Mo, tiền vệ Yudai Ogawa và tiền đạo Andres Nieto, đội tuyển xứ Chùa tháp không còn lép vế ở khả năng kiểm soát bóng. Trái lại, những tình huống đẩy cao đội hình của đội khách bắt đầu tiềm ẩn nhiều nguy hiểm hơn.

Phút 64, từ tình huống dẫn bóng ở trung lộ, Samuel Bong bất ngờ tung cú sút xa đẹp mắt, rút ngắn cách biệt. Trước đó ít phút, Rotana cũng đã bỏ lỡ cơ hội mười mươi khi dứt điểm hụt ở cự ly chỉ chừng 6m và không bị ai theo kèm. Khoảng cách chỉ còn lại một bàn khiến quãng thời gian còn lại trở nên căng thẳng hơn. Người hâm mộ có mặt trên sân Gò Đậu có lẽ không ít lần chứng kiến HLV Kim Sang-sik nổi cáu bởi những pha xử lý không tốt của các học trò. Sau cùng, tuyển Việt Nam giữ vững chiến thắng sát nút 2-1.

Nối dài mạch trận toàn thắng trước Campuchia lên con số 11, nhưng rõ ràng, so với các lần đối đầu trước, các "Chiến binh sao vàng" đã phải đối mặt với nhiều khó khăn hơn đáng kể. Tất nhiên, trong khuôn khổ một trận đấu giao hữu, mọi chuyện đều có thể xảy ra. Nhưng xét tổng thể, sự tiến bộ của bóng đá xứ Chùa tháp có thể khiến tuyển Việt Nam phải thận trọng hơn trong những lần tái đấu sau.

Chưa vơi nỗi nhớ Xuân Son

Tại ASEAN Cup 2024, Xuân Son chắc chắn là tiền đạo nổi bật nhất. Chỉ có tai nạn bất ngờ và đáng tiếc trong trận chung kết lượt về mới ngăn cản chân sút chơi trên tuyến đầu của tuyển Việt Nam tiếp tục tỏa sáng. Khi có Xuân Son, những miếng tấn công của tuyển Việt Nam trở nên biến hóa và khó lường hơn. Nhờ sở hữu thể chất và kỹ thuật tốt, tiền đạo gốc Brazil có thể độc lập tác chiến, sẵn sàng làm tường cho đồng đội hoặc nhận bóng rồi tự mình tạo ra cơ hội dứt điểm. Khả năng chạy chỗ và chiếm lĩnh khoảng trống cũng là điểm mạnh khác của Xuân Son, từng khiến nhiều hàng phòng ngự tại Đông Nam Á rơi vào tình trạng khiếp sợ.

Thế nên, thiếu vắng Xuân Son chắc chắn mang đến nỗi nhớ chưa thể phai nhạt cho hàng công tuyển Việt Nam. Những tiền đạo nội như Tuấn Hải, Vĩ Hào, Đinh Thanh Bình hay thậm chí "Quả bóng Vàng" Tiến Linh vẫn chưa thể khỏa lấp khoảng trống này. Đối mặt với hàng phòng ngự không quá mạnh của Campuchia, nhưng các mũi giáp công của chúng ta vẫn tỏ ra khá "cùn" và không thể tạo nên dấu ấn thực sự đậm nét nào. Thậm chí, chân sút được kỳ vọng nhiều nhất là Tiến Linh cũng gần như mất tích. Kể từ thời điểm vào sân thay Tuấn Hải ở đầu hiệp 2, ngôi sao thuộc biên chế Bình Dương chơi mờ nhạt và chỉ để lại khoảnh khắc đáng nhớ với tình huống dứt điểm lỗi khiến khán giả phải bật cười ở phút 72.

Phải còn khá lâu nữa Xuân Son mới có thể trở lại. Đã có những tín hiệu tích cực khi tiền đạo sinh năm 1997 có thể tự đi bộ quãng ngắn mà không cần dùng nạng. Nhưng ngay cả khi hoàn toàn bình phục, không ai dám chắc Xuân Son sẽ tìm lại phong độ như trước. Bởi vậy, HLV Kim Sang-sik có lẽ phải tìm kiếm thêm những giải pháp, thậm chí tạo nên sự biến hóa, linh hoạt hơn trong sơ đồ chiến thuật 3-4-3, nhằm giúp hàng công tuyển Việt Nam thi đấu hiệu quả hơn. Trước mắt sẽ là cuộc chạm trán Lào ở trận ra quân tại bảng F, vòng loại thứ ba Asian Cup 2027.■

TIN **THỂ THAO**

Hơn 380 VĐV tham dự Giải Wushu VĐQG

Diễn ra từ ngày 21 - 30.3 tại nhà thi đấu TDTT tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, Giải Wushu VĐQG 2025 sẽ có sự tham dự của hơn 380 VĐV thuộc 38 đơn vị, thi đấu 51 bộ huy chương. Giải đấu sẽ có sự góp mặt của 7 tuyển thủ đã có suất dự World Games 2025 là Dương Thúy Vi, Đặng Trần Phương Nhi, Nông Văn Hữu (taolu), Huỳnh Đỗ Đạt, Nguyễn Huy Hoàng, Ngô Phương Nga và Nguyễn Thị Thu Thủy (tán thủ).

Theo ban huấn luyện đội tuyển Wushu Việt Nam, dù 7 tuyển thủ đã có suất dự World Games 2025 nhưng vẫn phải thể hiện tốt nhất chuyên môn và thành tích tại giải. Đây cũng là giải đấu để ban huấn luyện ĐTQG kiểm tra, đánh giá tốt nhất chuyên môn từng tuyển thủ, qua đó tạo sự chuẩn bị cho các giải quốc tế diễn ra trong năm nay là: Giải vô địch trẻ châu Á (tháng 7), Cúp châu Á (tháng 7), World Games (tháng 8), vô địch thế giới (tháng 9) và SEA Games 33 (tháng 12).

L.VŨ

Cầu mây dự World Cup

Đội tuyển cầu mây Việt Nam thi đấu World Cup 2025 tại Ấn Độ từ ngày 20 - 25.3. Đội tham dự với lực lượng mạnh nhất, trong đó có những VĐV từng giành HCV tại nội dung đội tuyển 4 nữ ở Asian Games 19 (2023) là Trần Thị Ngọc Yến, Nguyễn Thị My, Nguyễn Thị Yến, Nguyễn Thị Khánh Ly, Vũ Thị Vân Anh, Nguyễn Thị Ngọc Huyền. Tại giải, các VĐV Việt Nam sẽ tranh tài các nội dung đội tuyển 2 nam, đội tuyển 3 nam, đội tuyển 3 nữ, đội tuyển 4 nữ và đồng đội hỗn hợp nam, nữ 4 người. Chỉ tiêu đặt ra cho toàn đội là phấn đấu giành tối thiểu 1 HCV.

World Cup là giải quốc tế đầu tiên trong năm 2025 dành cho các tuyển thủ cầu mây quốc gia. Giải thu hút 20 đội đến từ nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới, trong đó có 10 đội đến từ Đông Nam Á.

V.H

Tuyển vật thi đấu giải châu Á

Tại Giải vật vô địch châu Á 2025 diễn ra ở Jordan từ ngày 25 - 30.3, đội tuyển vật Việt Nam tham dự với 4 võ sĩ gồm: Dương Thị Nga (50 kg), Nguyễn Thị Mỹ Trang (55 kg), Đặng Thị Hiền (57 kg) và Lại Diệu Thương (65 kg). Trong số các võ sĩ trên, Dương Thị Nga là cái tên được kỳ vọng nhiều nhất do có chuyên môn và kinh nghiệm tham dự giải năm ngoái.

Năm nay, ngoài giải châu Á, tuyển vật Việt Nam sẽ dự giải vô địch Đông Nam Á (tháng 5 tại Singapore), vô địch thế giới (tháng 9 tại Croatia) và SEA Games 33 (tháng 12 tại Thái Lan).

L.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Cuộc giải cứu những tác phẩm nghệ thuật của Ukraine

NGUYỄN DƯƠNG

Xung đột giữa Nga và Ukraine không chỉ diễn ra trên chiến trường, mà còn diễn ra trong các bảo tàng và di sản văn hóa của quốc gia này. Các trung tâm lịch sử nghệ thuật của Ukraine, nơi có thể coi là linh hồn văn hóa của Ukraine, đang phải vật lộn để tồn tại.

Nhà sử học Ukraine Leonid Marushchak đã cứu khoảng 2 triệu hiện vật Ảnh: OLEKSANDR KUZMIN

Nhiều di sản tại Ukraine bị hư hại, bảo tàng bị cướp phá, hiện vật bị đánh cắp. Tính đến tháng 1.2025, UNESCO đã xác nhận 476 địa điểm văn hóa bị hư hại, từ nhà thờ, bảo tàng, tượng đài cho đến thư viện. Phòng thí nghiệm Giám sát Di sản Ukraine cho biết con số thực tế còn cao hơn nhiều, khi họ đã "đáng tin cậy ghi nhận hơn 1.200 địa điểm di sản văn hóa và cơ sở hạ tầng văn hóa bị hư hại" trên khắp đất nước trong 128 cuộc khảo sát thực địa. "Nếu mất những di sản văn hóa này, những bảo tàng bị phá hủy, sách bị đốt, liệu chúng ta có thể tiếp tục là người Ukraine không? Chúng ta sẽ còn lại gì?", Halyna Chyzhyk, một chuyên gia pháp lý đang nỗ lực bảo vệ các di sản văn hóa còn lại của Ukraine, đặt câu hỏi.

Hiện tại, các nhà sử học nghệ thuật và giám đốc bảo tàng Ukraine vẫn đang làm mọi cách để thu hồi các tác phẩm bị đánh cắp và bảo vệ những gì còn lại. Các nhà sử học và nhân viên bảo tàng đã chủ động tự tổ chức các cuộc sơ tán hiện vật. Nhà sử học Leonid Marushchak, đồng sáng lập tổ chức phi chính phủ "Bảo tàng Mở cửa để Trùng tu", đã sơ tán gần 2 triệu hiện vật (từ tranh vẽ, tượng điêu khắc đến các cổ vật khác) trong bối cảnh quân đội Nga tiếp tục tấn công và phá hủy các bảo tàng trên khắp Ukraine. Một trong những hiện vật được sơ tán là bức tượng sư tử bằng đá, có thể có niên đại lên tới 1.000 năm. Bức tượng này từng được trưng bày tại một bảo tàng ở Bakhmut, thị trấn đã bị Nga chiếm giữ sau hơn 6 tháng giao tranh ác liệt. "Tôi đã không thể ngủ được vì bức tượng sư tử này. Khi thành phố gần như bị phá hủy hoàn toàn và thậm chí những bức tường bảo tàng cũng đang sụp đổ, chúng tôi đã đến đó để mang nó ra ngoài", Marushchak chia sẻ.

Đối với nhiều nhà sử học và bảo tàng, việc ghi nhận thiệt hại là một phần quan trọng trong quá trình phục hồi. Ông Vasyl Rozhko, người sáng lập Phòng thí nghiệm Giám sát Di sản Ukraine lấy ví dụ về một nhà thờ được xây dựng vào những năm 1860 tại làng Vyazivka ở phía Bắc Ukraine. Nhà thờ này bị hư hại giữa chiến dịch quân sự năm 2022 và sụp đổ hoàn toàn chưa đầy một năm sau đó. Đội của Rozhko đã tạo một mô hình 3D và sau đó là bản quét bằng laser. Nhưng trong khi họ còn đang cân nhắc phương án khôi phục, nhà thờ đã sụp đổ. Thứ duy nhất còn lại chính là mô hình 3D đó.

Ukraine có khoảng 3.500 bảo tàng, nhiều trong số đó thiếu bản kiểm kê trực tuyến, khiến việc bảo vệ tác phẩm nghệ thuật càng khó khăn hơn. Khi chính phủ phải tập trung vào giải quyết xung đột, các chuyên gia nghệ thuật đã tự hành động để cứu lấy di sản văn hóa quốc gia. Việc sơ tán gặp nhiều thách thức, từ thiếu vật liệu đóng gói đến nguy hiểm trong quá trình vận chuyển. Nhà sử học nghệ thuật Maryna Konieva ở Kharkov cho biết, không đủ băng dính để đóng gói tranh vì chúng được ưu tiên cho việc che cửa sổ bị vỡ. Trong khi đó, một số tác phẩm phải được gói bằng thảm cũ do không có đủ vật liệu bảo vệ. Những nỗ lực bảo tồn này không chỉ nhằm bảo vệ tác phẩm nghệ thuật mà còn để khẳng định giá trị văn hóa Ukraine.

Để đưa những tác phẩm này ra thế giới, các nhà bảo tồn nghệ thuật Ukraine đã phải sơ tán chúng một cách "điên cuồng" khi xung đột quân sự giữa Nga và Ukraine xảy ra từ tháng 2.2022. Năm 2023, triển lãm nghệ thuật với chủ đề "Các khía cạnh của tự do" được tổ chức tại Trung tâm Văn hóa Ukraine ở Paris (Pháp). Không chỉ dừng lại ở Paris, nhiều tác phẩm nghệ thuật Ukraine cũng đang được trưng bày tại Madrid (Tây Ban Nha) trong triển lãm "Trong mắt bão: Chủ nghĩa hiện đại ở Ukraine 1900-1930". Đây là một trong những triển lãm toàn diện nhất về nghệ thuật hiện đại Ukraine trước khi chuyển sang Cologne (Đức). Các tác phẩm tại triển lãm này đã được sơ tán khỏi Kiev vào giữa tháng 11.2022. Trong hành trình đến Tây Ban Nha, đoàn xe chở tranh phải tránh các khu vực nguy hiểm và suýt mắc kẹt tại biên giới Ba Lan do một vụ tấn công tên lửa.

Theo UNESCO, hơn 200 địa điểm văn hóa ở Ukraine đã bị hư hại kể từ khi Nga phát động chiến dịch quân sự vào ngày 24.2.2022. Dù đối mặt với nhiều khó khăn, Ukraine vẫn đang nỗ lực bảo vệ và quảng bá nghệ thuật, khẳng định bản sắc văn hóa bất chấp chiến tranh.■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Lời đòi cảnh tỉnh

TÙNG QUANG

Tượng Nữ thần Tự do là món quà mà Pháp trao tặng Mỹ vào năm 1886 như một biểu tượng của tự do và dân chủ. Bức tượng khắc họa hình ảnh Libertas - nữ thần tự do trong thần thoại La Mã cầm ngọn đuốc trên tay phải và một tấm bảng khắc ngày tuyên ngôn độc lập Mỹ trên tay trái. Dưới chân tượng là những xiềng xích bị phá vỡ, thể hiện sự giải phóng khỏi ách áp bức. Năm 1984, UNESCO đã ghi danh bức tượng là Di sản văn hóa thế giới.

Chuyện tưởng chừng như không có gì đáng nói nếu như mới đây, chính trị gia Pháp Raphaël Glucksmann đã gây chú ý khi kêu gọi Mỹ trả lại tượng Nữ thần Tự do, sau cáo buộc một số người Mỹ "đã chọn đứng về phía bạo chúa". Cụ thể, phát biểu tại một cuộc vận động vào ngày 16.3 vừa qua, ông Glucksmann - thành viên Nghị viện châu Âu đại diện cho đảng cánh tả Place Publique đưa ra lời đề nghị có một không hai: "Hãy trả lại tượng Nữ thần Tự do cho chúng tôi. Đó là món quà của chúng tôi dành cho các bạn, nhưng có vẻ như các bạn đang khinh thường bà ấy".

Biểu hiện của việc "khinh thường bà ấy", theo ông Glucksmann, đó là những động thái của Tổng thống Donald Trump, bao gồm nỗ lực đàm phán hòa bình với Nga và những căng thẳng trong quan hệ với Tổng thống Ukraine - ông Zelensky.

Trước phát ngôn của ông Glucksmann, Nhà Trắng đã có phản ứng mạnh mẽ. Thư ký báo chí Karoline Leavitt tuyên bố: "Lời khuyên của tôi dành cho chính trị gia vô danh cấp thấp Pháp là hãy nhớ rằng nếu không có Mỹ, người Pháp bây giờ có thể đang nói tiếng Đức, vì vậy họ nên rất biết ơn đất nước vĩ đại của chúng tôi".

Dường như bất ngờ trước phản ứng có phần thái quá của nữ thư ký xinh đẹp Nhà Trắng, "nghị sĩ cấp thấp vô danh" nước Pháp đã nhanh chóng "nói lại cho rõ" trên mạng xã hội X: "Người Mỹ thân mến, vì thư ký báo chí Nhà Trắng đang công kích tôi, tôi muốn nhắn gửi tới các bạn điều này. Hai dân tộc chúng ta gắn kết chặt chẽ với nhau bởi lịch sử, chúng ta đã cùng đổ máu và cùng chung khát khao tự do, niềm khát khao đó được thể hiện bằng bức tượng Pháp đã tặng cho Mỹ để tôn vinh cuộc cách mạng của các bạn". Ông Glucksmann tiếp tục nói nước Mỹ từng đề cao khoa học, không sa thải các nhà nghiên cứu vì phát ngôn của họ. Đây còn là đất nước từng chào đón những người bị ngược đãi và không nhắm mục tiêu vào họ. "Nó khác xa những gì Tổng thống đương nhiệm của các bạn nói và làm", nghị sĩ Pháp viết và nói rằng ông cảm thấy lo ngại khi Tổng thống Trump "quay lưng" với các giá trị của nước Mỹ và ông coi lời kêu gọi đòi lại tượng Nữ thần Tự do như một lời cảnh tỉnh. "Đương nhiên, sẽ chẳng ai đến đánh cắp tượng Nữ thần Tự do cả. Bức tượng là của các bạn. Nhưng những gì bức tượng thể hiện thuộc về mọi người. Nếu thế giới tự do không còn bận tâm tới chính quyền của các bạn, chúng tôi sẽ tiếp quản ngọn đuốc đó, chính tại châu Âu này", nghị sĩ Pháp kết luận.

Thật tiếc, lời đòi cảnh tỉnh và mang tính biểu tượng có phần hoa mỹ của người Pháp không hợp với tính thực dụng, cứng rắn và bột phát của ê kíp ông chủ Nhà Trắng. Tuy nhiên, điều đó cũng đang cho thấy, châu Âu cũng như phần còn lại của thế giới thực sự bận tâm những gì đang diễn ra ở xứ sở Cờ hoa, khác xa với biểu tượng của món quà nước Pháp tặng cách đây gần 140 năm.■